

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

7 ЖНІЎНЯ 2012 г. АЎТОРАК № 150 (27265) Кошт 1300 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Максім Мірны, Вікторыя Азаранка: «МІКСТура» для брытанцаў

ПОСПЕХУ беларускай зорнай тэніснай пары Максім Мірны — Вікторыя Азаранка на Алімпійскіх гульнях у Лондане паазіздросцілі ўсе журналісты, якія ў гэты вечар знаходзіліся на цэнтральным корце Уімблдона і ў прэс-цэнтры. Яшчэ б: суперфінал аказаўся на накале мацнейшым, чым у мужчын. Прагна публіка 20-тысячнай арэны чакала другога «золата» ад свайго любімага Эндзі Мюрэя і малавядомай Лауры Робсан. Аднак пераможныя фанфары брытанскай пары пачуць не было накіравана. Беларускі дуэт бліскуча справіўся з задачай па заваяванні «золата», чым выклікаў шок ва ўсіх прадстаўнікоў мас-медыя, якія не пераставалі здзіўляцца: калі ж гэта Максім і Віка навучаліся так класна гуляць у пары?

Спраўды, гэтае пытанне цікавіла многіх. Адаказ на яго таксама не быў сакрэтам. Першы дагэтуль і апошні вялікі поспех сумеснымі намаганнямі беларускія тэнісісты здабылі ўжо ў далёкім 2007 годзе на турніры US OPEN, перайграўшы ў фінале амерыкана-індыёўскі дуэт. І вось новае прышэсце на тэнісны алімп прыз 5 гадоў. Наваспечаныя героі Алімпіяды з'явіліся ў прэс-цэнтры Уімблдона ў добрым настроі.

— Вінушам вас з перамогай. Але ўсё ж вы прымуслілі ўсіх беларускіх балельшчыкаў пахвалівацца. Чым можна патлумачыць няўпэўненую гульню ў першым сэце? Пройгрыш з лікам 2:6 могаць дадатковыя сілы сапернікам?

Максім Мірны. Чым складаны мікст? Тым, што гульцы добра ведаюць адзін аднаго. Я, напрыклад, у курсе, хто такі Эндзі Мюрэй, бо неаднаразова сустракаўся з ім на кортах, гуляў нават у пары. Але быў здзіўлены, калі ўбачыў яго напарніцу Лауру Робсан. На экране гэта была мініяцюра дзючына ў параўнанні з Вікай, якая мне здаецца вялікай спартыўнай дзючынай. Аказалася, што брытанка была ў іншай вагавай катэгорыі, у яе доўгія рукі і ногі. Мне падумалася, што, можа, гэта цэнтральны корт скажае бы крывое люстэрка. Таму на першых хвілінах сустрэчы я адчуваў нейкі дыскамфорт. Падчас гульні я сказаў Віцы, што трэба абавязкова прыбавіць тэмпу, павысіць хуткасць.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павіншаваў беларускіх тэнісістаў Вікторыю Азаранка і Максіма Мірнага з бліскучай перамогай на Алімпіядзе-2012 у Лондане, паведамілі ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

ПАДВОДНЫ СТАРТ

ЦЫТАТА ДНЯ

Ганна БАНАДЫК, старшы інспектар па асаблівых даручэннях УДАІ Міністэрства ўнутраных спраў:

Супрацоўнікі ДАІ ў дні акцыі «Дзіця — галоўны пасажыр!», якая пройдзе на гэтым тыдні, будуць стаяць на дарогах аўтамабілі, у якіх знаходзяцца дзеці-пасажыры. У выпадку парушэнняў інспектары растлумачаць бацькам правільны бясспечнай пераўстаноўцы аўтамабіляў. Удзельнікам акцыі ўручаць малюнічыя буклеты, налёткі «Дзіця ў аўтамабілі». Для відзіцеляў, якія перавозіць дзяцей з захаваннем правілаў, прадуладжаны захавальныя падарункі. У сталіцы сярод удзельнікаў акцыі будуць разыграны дзіцячыя аўтамабілі і бустар (сядзенне для дзяцей ад 7 да 12 гадоў).

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 21°
Віцебск	+ 28°
Гомель	+ 35°
Гродна	+ 20°
Магілёў	+ 31°
Мінск	+ 25°

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 07.08.2012 г.

Долар ЗША	8280,00
Еўра	10240,00
Рас. руб.	259,00
Укр. грыўна	1020,84

На баззе Пleshчаніцкага вадасховішча, што ў Лагойскім раёне, прайшоў IV Міжнародны злет аматараў актыўнага адпачынку. Удзел у спаборніцтвах прынялі прадстаўнікі Беларусі, Украіны, Расіі, Літвы.

ПАХАЛАДНЕЕ ТОЛЬКІ ў ДРУГОЙ ПАЛОВЕ ТЫДНЯ

А сёння на Гомельшчыне яшчэ +35—36. У пачатку гэтага тыдня чакаецца даволі няўстойлівае надвор'е, паведаміла рэдакцыя спецыяліст Рэспубліканскага гідрометцэнтру Мінпрыроды Волга Фядотава. Так, у аўторак актыўны атмасферны фронт прынесе да нас з боку Заходняй Еўропы кароткачасовы дажджы і навальніцы. Месяцамі чакаюцца моцныя ліўні, а на ўсходзе Беларусі ў асобных раёнах — нават град. На працягу дня надвор'е сапусеца канчаткова. Пры навальніцах прагназуецца шквалістае ўзмацненне ветру парывамі да 15—20 м/с, ва ўсходніх раёнах — да 24 м/с. Пры гэтым тэмпература ўдзень чакаецца ў межах 22—29 цяпла, па паўднёва-ўсходніх раёнах — 30—34, а ў Гомельскай вобласці месцамі будзе прыпакаць аж да 35—36 градусаў. У сераду фронтальны раздзел перамесціцца далей на тэрыторыю Расіі, таму навальнічныя дажджы ўначы чакаюцца толькі па паўднёвым усходзе, а ўдзень — толькі ў асобных раёнах Беларусі. Тэмпература паветра ўначы на сераду 11—17 цяпла, а ўдзень — 21—28 градусаў. Спраўды пахаладнее толькі ў чацвер, калі да нас пачне паступаць халаднаватае паветра з боку Балтыйскага мора. Месяцамі чакаюцца невялікія дажджы, часам навальніцы. Стане прыкладна яшчэ на 2—3 градусы халадней. Уначы будзе ўжо 9—15, удзень — ад 18 цяпла па поўначы, да 25 градусаў на поўдні Беларусі.

Сяргей КУРКАЧ.

ЗМЯНІЎСЯ КАМІСІЙНЫ ЗБОР

З 6 жніўня змяніўся камісійны збор за афармленне праязных дакументаў.

Як паведамілі ў Мінскім аддзяленні Беларускай чыгункі, з названай даты камісійны збор за афармленне праязных дакументаў (у тым ліку бясплатны і льготны праязны) на праезд у дызель-цягніках і ў цягніках гарадскіх ліній у выпадку, калі пасажыр садзіцца на станцыі, дзе працуе білетная каса, устанавіваецца ў памеры 1,2 тысячы рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

НОВАЯ ГОРАЦКАЯ ЭРА

ГОРКІ рыхтуюцца да рэспубліканскага фестывалю-кірмашу «Дажынкi-2012». Да гэтай падзеі павінна быць зроблена амаль 250 розных аб'ектаў. Выканана ўжо шмат, і раённы цэнтр сёння набывае абсалютна новы выгляд.

СТАР 8

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«РАСІЯ БЫЛА І ЗАСТАНЕЦА ДЛЯ НАС НАЗАЎСЁДЫ СТРАТЭГІЧНЫМ САЮЗНІКАМ»

БЕЛАРУСЬ заўсёды будзе садзейнічаць таму, каб праект саюзнага будаўніцтва меў вельмі высокую дынаміку. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка 6 жніўня на сустрэчы з Дзяржаўным сакратаром Саюзнай дзяржавы Рыгорам Рапота, паведамілі БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

У ходзе размовы ў цэнтры ўвагі знаходзіліся актуальныя пытанні саюзнага будаўніцтва, у тым ліку падрыхтоўкі пасяджэнняў Вышэйшага дзяржсавета Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі і Саюзнага Саўміна. Асаблівы акцэнт быў зроблены на тэме павышэння эфектыўнасці функцыянавання інстытутаў Саюзнай дзяржавы, надання большай дынамікі працэсам саюзнага будаўніцтва.

«У нас нібыта і праблем стала менш, у плане вырашальнасці пытанняў у саюзным будаўніцтве, у адносінах паміж Беларуссю і Расіяй. Тым не менш працэс не павінен спыняцца. Кожны дзень, кожны тыдзень, кожны месяц мы павінны дэманстраваць пэўную дынаміку ў нашых адносінах», — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што беларускі бок вельмі ўважліва вывучае ўсе прапановы, у тым ліку і Рыгора Рапота, па павышэнні эфектыўнасці дзейнасці органаў і структур Саюзнай дзяржавы.

«Вы павінны быць упэўнены ў тым, што мы заўсёды будзем садзейнічаць таму, каб гэты, як яго звычайна называюць, праект, хоць гэта занадта заніжана назва, саюзнага будаўніцтва меў вельмі высокую дынаміку. І мы ў гэтым напрамку будзем і далей дзейнічаць», — заявіў Прэзідэнт.

«Расія была і застанецца для нас назаўсёды стратэгічным саюзнікам», — асабліва падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Рыгор Рапота ў сваю чаргу звярнуў увагу на важнасць сустрэч са старшынёй ВДС, што дае магчымасць «зверыць гадзіннік, а таксама зразумець, ці правільна выбудоваецца работа». «Я лічу, што нам трэба ролю Саюзнай дзяржавы, можа, нават узмацніць у той частцы, якая датычыцца наогул беларуска-расійскіх адносін. Гэта павінна быць пастаянна дзеючая пляцоўка, на якой выбудовацца ўсе фундаменты, усе змацаванні беларуска-расійскіх адносін. Прынамсі, я на гэта так гляджу», — падкрэсліў дзяржсакратар Саюзнай дзяржавы.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

БАНКІ ЗША РЫХТУЮЦА ДА РАСПАДУ ЕЎРАЗОНЫ

Банкі ЗША рыхтуюцца да распаду еўразоны і спрабуюць абараніць свае інвестыцыі ў ЕС, у тым ліку і юрыдычна. Як паведаміла брытанская газета The Financial Times, распад еўразоны можа адбыцца ў бліжэйшыя 1,5-2 гады.

«Агульнае меркаванне ў банкаўскім свеце ЗША складаецца ў тым, што найбольшай пагрозай для яго сёння з'яўляюцца магчымыя наступствы цяперашняга крызісу еўразоны», — падкрэслівае выданне.

У сувязі з гэтым многія банкі ЗША згортваюць інвестыцыйную дзейнасць у Еўропе, ліквідуючы шматлікія крэдытныя лініі. Так, банк Morgan Stanley, скарыстаўшыся ўмовамі кантракта, запатрабаваў прыдаўна ад Мінфіна Італіі вярнуць 2,57 млрд. еўра.

Банкі Уол-стрэйт скарачаюць аб'ёмы крэдытных аперацый у зоне еўра, а таксама спрабуюць абараніць сябе ад вар'янтну, пры якім яны будуць вымушаны атрымаць звароты па выддзёных у еўра крэдытах у драмах або песа.

«Цяпер мы маем кантракты ў еўра. Я хачу ведаць, што адбудзецца з імі, калі Іспанія адночы сваю нацыянальную валюту. Апынемся мы тады ў судзе або проста дамоўімся аб тым, што атрымаем вяртанне ў еўра», — цытуе газета амерыканскага банкіра.

The Financial Times адзначае, што банкі ЗША ў цяперашні час спрабуюць перавесці крэдытныя кантракты з еўрапейскімі кампаніямі пад лонданскае фінансавое заканадаўства, што дазволіць ім больш надзейна абараніць свае інвестыцыі ў выпадку краху еўразоны.

Напярэдадні найбуйнейшага ў свеце нафтагазавага кампанія Royal Dutch Shell таксама абвясціла, што выведзе частку сваіх грашовых сродкаў з еўрапейскіх банкаў. Агульная сума канфіскаваных сродкаў можа склаці калі \$15 млрд. Па словах галоўнага фінансіста кампаніі Саймана Хенры, Shell хоча максімальна засцерагнуць сябе ад рызык, звязаных з найбольш пацяглівым ад крызісу эканомікамі. Разам з тым, на думку аналітыкаў, вывад капіталаў з еўрапейскіх банкаў стварае дадатковую пагрозу фінансавай стабільнасці еўразоны.

КОРАТКА

Жыхар Брэстчыны спрабаваў нелегальна завезці ў Беларусь з Польшчы 23 тэлефоны коштам Вt140 млн, паведамілі ў Дзяржаўным памежным камітэце.

У Гродне 73-гадовы пенсіянер тройчы за 2,5 месяца затрымаваўся п'яным за рулём. Першы раз ён папаўся 20 мая, пазбавіўся права кіравання транспартным сродкам і атрымаў штраф у Вt1,5 млн. Аднак 1 чэрвеня пажылы мужчына зноў быў затрыманым з аналагічным кіраваннем аўтамабілем у стане ап'янення ён быў прыцягнуты да кримінальнай адказнасці і штраф у Вt10 млн. Учора інспектары зноў спынілі п'янага вадзіцеля «жыгунлю». Колькасць алкаголю ў арганізме пенсіянера больш чым у 5 разоў перавысіла дапушчальную норму.

Холдынг «Гарызонт» у жніўні пачне вытворчасць тэлевізараў, сумешчаных з камп'ютарамі, — Smart TV, паведаміў генеральны дырэктар холдынга Юры Прудко. Тэлевізары маюць трохмерную выяву, тэхналогію гуку DOLBY, выхад у інтэрнэт з падключэннем лакальнай камп'ютарнай сеткі, у тым ліку па тэхналогіі Wi Fi, магчымасць прагляду відэа.

ЦІ ХВАРЭЦЕ ВЫ ЗА НАШЫХ СПАРТСМЕНАЎ?

Міхаіл ЛОБАН, галоўны энергетык ПВУП «Златагор»:

— Вельмі. Да паўночна ўсёй сям'і сядзім каля тэлевізара. Калі раней глядзелі іншыя праграмы, цяпер уключаем толькі Алімпіяду. Асабліва рады за Мірнага і Азаранку, за тое, што ў тэнісе ў Беларусі ёсць залаты медаль. Шчыра прызнаюся: хваляліся і радаваліся ўсёй сям'ёй. Думам, нашы спартсмены 25 медалёў не набяруць — гэта практычна немагчыма: наша краіна маленькая, а на Алімпіядзе прадстаўлена столькі краіні! Напэўна, нашы возьмуць яшчэ максімум два медалі. Ды і засуджваюць нашых спартсменаў. Крыйдана, што з-за гэтага Беларусь не атрымала некалькі медалёў. Напрыклад, у барацьбе з нашым баксёрам азербайджанскі спартсмен ужо рукі апусціў, было відаць, што ён гатовы не працягваць змагання. А яму прысудзілі перамогу. Хіба гэта правільна? Жадаем нашым спартсменам толькі ўдачы і перамогі!

Алена ГАЛАДНЮК, інжынер філіяла РУП «Мінскэнерга» «Энергасбыт»:

— У асноўным я сачу не за самой гульнёй, а за вынікамі. Калі пэўныя спартсмены выйграюць медалі, я цікаўлюся рознай інфармацыяй пра гэта, чытаю інтэрв'ю з імі. Глядзела плаванне, сачыла за нашымі тэнісістамі. Заўсёды чакаю добрых вынікаў ад усіх нашых спартсменаў, хварэю з надзеяй, што нашы перамогуць ва ўсіх відах спорту. І заўсёды рада кожнаму добраму выніку. Я спадзяюся, медалёў нашы спартсмены яшчэ возьмуць 2-3, дакладна.

Уладзіслаў КРАЎЦОЎ:

— Вядома. Да нчы гляджу па тэлевізары. Амбяркоўваю з сябрамі. Асабліва перахваляю за пляцоўку. Вельмі ўразапа плячучына Аляксандра Герасімова. Таксама мне цікавыя спаборніцтвы па грэблі, бо я сам займаюся гэтым відам спорту. Лічу, што нашы алімпійцы тры медалі дакладна возьмуць. Жадаю нашым спартсменам на гэтай Алімпіядзе росту, развіцця, поспеху.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ. Фота Мары ЖЫЛІНСКАЯ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

МАРСАХОД CURIOSITY ЗДЗЕЙСНІЎ ПАСАДКУ НА МАРС

Касмічны апарат MSL (таксама вядомы як «Цікаўнасць») раніцай у панядзелак, 6 жніўня, здзейсніў пасадку на Марс. Трансляцыя пасадкі ў прамым эфіры вялася на сайце NASA. Апарат прысямліўся ў кратары Гейла. Марсаход MSL быў запушчаны 26 лістапада 2011 года. Ён з'яўляецца найбуйнейшым работазаваным апаратам за ўсю гісторыю даследаванняў Марса — яго маса складае каля 900 кілаграмаў.

Адна з галоўных задач марсахода — аналіз хімічнага саставу грунту планеты на паверхні і на невялікай глыбіні. Касмічны апарат «Цікаўнасць» ужо перадаў свой першы здымак. Ён паказвае паверхню Чырвонай планеты ў месцы прысямлення. Здымак нізкай якасці зроблены дапаможнымі камерамі, якія дазваляюць кантраляваць перамяшчэнне апарата. Асноўная камера пакуль не ўведзена ў працоўны рэжым.

НАРВЕЖЦЫ ЗАДУМАЛІСЯ АБ ЗАКРЫЦЦІ ПАЛОВЫ ТУРМАЎ

Служба па наглядзе за папраўчымі ўстановамі Нарвегіі распрацавала план, паводле якога варта адмовіцца ад усіх турмаў, умяшчальнасць якіх не перавышае 30 месцаў, піша Aftenposten. Калі гэты план будзе ажыццэўлены, з 60 нарвежскіх турмаў закрытымі акажуцца 27 устаноў. Як лічаць у службе, турмы з малой умяшчальнасцю варта закрыць з-за іх неэфектыўнасці. Між тым, супраць плана службы выступілі як супрацоўнікі вышэйназваных турмаў, так і знявольленыя. Першых прапанова не задавальняе ў сувязі з тым, што закрыццё устаноў, на іх думку, прывядзе да страты працоўных месцаў не толькі ў саміх турмах, але і ў арганізацыях, што супрацоўнічаюць з імі. Што тычыцца знявольненых, то ім больш падабаецца адбыць пакаранне ў невялікіх супольнасцях, дзе паміж усімі яго членамі ўстанавіваюцца даверныя сувязі.

БЕЛАРУСЬ ПРАПАНУЕ КІТАЮ РАЗВІВАЦЬ СУПРАЦОЎНІЦТВА Ў КАСМІЧНАЙ СФЕРЫ

Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з генеральным дырэктарам Кітайскай карпарацыі аэракасімічнай навукі і тэхнікі Ма Сінжунем.

«Мы супрацоўнічаем з Кітайскай Народнай Рэспублікай у гэтай сферы ўжо не першы год, і не адзін год, і дабіліся пэўных поспехаў. Але гэта толькі пачатак, — упэўнены Аляксандр Лукашэнка. — У нас яшчэ больш перспектыв, мы гатовы скарыстацца вопытам Кітая, дасягненнямі КНР у гэтай сферы, і мы гатовы прапанаваць свае паслугі Кітаю ў касмічнай сферы».

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што развіццё касмічнай галіны мае важнае значэнне для Беларусі: «Мы гэтай сферы надаём вялікае значэнне не толькі таму, што ў нас добрая школа і ёсць дастатковая колькасць спецыялістаў, але яшчэ і таму, што мы не мыслім сваю нацыянальную бяспеку без развіцця касмічных тэхналогій».

Звяртаючыся да замежнага госьця, Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў высокі ўзровень узаемаарумення, які склаўся ў адносінах Беларусі і Кітая. У сваю чаргу гендзірэктар Кітайскай карпарацыі аэракасімічнай навукі і тэхнікі Ма Сінжунь таксама прызнаў высокі ўзровень супрацоўніцтва дзвюх краін у касмічнай сферы і звярнуў увагу на добрую якасць беларускага абсталявання ў гэтай сферы. Ён выказаў надзею на прадаўжэнне плённага ўзаемадзеяння дзвюх дзяржаў. «Спадзяюся, супрацоўніцтва ў касмічнай галіне выйдзе на больш высокі ўзровень, каб праекты развіваліся на карысць нашых народаў і ў імята мірнага асваення касмічнай прасторы», — сказаў гендзірэктар.

БЕЛТА.

САКРЭТ МАЛАДОСЦІ АДАМА МАЛЬДЗІСА

Адаму МАЛЬДЗІСУ, вядомаму беларуску літаратуразнаўцу, гісторыку, пісьменніку, журналісту, доктару філалагічных навук, прафесару сёння спаўняецца 80 гадоў! Са «Звяздай» Адам Восіпавіч падзяліўся сакрэтамі сваёй маладосці.

Адам Восіпавіч — з тых нешматлікіх людзей, якія маюць мноства рэгаліі і званяў, але ўсё адно застаюцца душэўнымі простымі людзьмі. Ён — сябра Уладзіміра Караткевіча і Уладзіміра Конана, чалавек, які практычна ўсіх айчынных літаратараў і гісторыкаў ведае асабіста, сапраўдны энцыклапедыст і шляхціц, які вельмі шмат зрабіў для беларусчыны.

Адам Мальдзіс — аўтар кніг:

1. «Падарожжа ў XIX стагоддзе». — Мн., 1969;
2. «Таямніцы старажытных сховішчаў». — Мн., 1974;
3. «На скрыжаванні славянскіх традыцый: Літаратура Беларусі пераходнага перыяду: другая палавіна XVII—XVIII ст.» — Мн., 1980;
4. «Жыццё і ўзьясенне Уладзіміра Караткевіча: Партрэт пісьменніка і чалавека». — Мн., 1990;
5. «Як жылі нашы продкі ў XVIII стагоддзі. Восень пасярод вяснян». — Мн.: Мастац. літ., 2009.

Пра сябе Адам Мальдзіс любіць казаць, што жыве ў мінулых стагоддзях. Яно і сапраўды так. Таму што літаратура XVII — XIX стагоддзяў — асноўны аб'ект яго даследаванняў. У 1991 годзе Адам Восіпавіч быў прызначаны дырэктарам Нацыянальнага навукова-асветніцкага цэнтру імя Францыска Скарыны. У 1991—2005 гг. быў прэзідэнтам (з 2010 года ганаровы старшыня) Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў. Адам Мальдзіс — аўтар многіх даведнікаў, дзякуючы якім звесткі пра цікавыя факты нашай гісторыі і літаратуры застануцца даступнымі для нашчадкаў. Ён — вядомы збіральнік. Дойгі час Адам Восіпавіч узяўся аглядаць надам газеты «СБ. Беларусь сегодня». На яе старонках

вёў рубрыкі пра беларускія скарыбы за мяжой і нашых суайчынінікаў у свеце. Гэтыя творчыя праекты выліліся і ў новыя кнігі. А нядаўна, таксама не без удзелу Адама Восіпавіча, пачаў працу адуноўлены Інстытут культуры Беларусі, якому навуковец дапамог сваёй базай даных пра беларусцаў замежжа. І нездарма Адам Мальдзіс узнагароджаны медалём Францыска Скарыны. Бо ён таксама чалавек-энцыклапедыст. Толькі родам з нашага часу.

Відаць, так было наканавана на нябёсах. Агульнавядома, што жанчыны жывуць больш, чым мужчыны. І многіх маіх сяброў ужо няма ў жывых. А я, значыць, яшчэ павінен шмат нечага добрага і светлага зрабіць, не падавацца чорцікам, — гаворыць Адам Мальдзіс. — Я не люблю, калі мне нагадваюць пра здароўе і ўзрост. Заходнія псіхалагі даўно высветлілі, што калі чалавек часта гаворыць пра свой узрост, пра тое, што ён хворы, то ён сапраўды пачне пачуваць сябе горш. Лепш на гэтую тэму наогул не размаўляць. Лепш размаўляць пра надвор'е, а не пра тое, як ты дрэнна выглядаеш.

У Адама Мальдзіса з кожным годам творчага імпульсу становіцца ўсё больш і больш. Вось і зараз навуковец поўны планаў. Хоць, каб нарэшце пачаў працаваць партал пра беларускіх суайчынінікаў за мяжой, каб выйшла кніга «Сюзор'е беларусцаў свету», выданне якой па аб'ектыўных і суб'ектыўных прычынах вельмі зацягнулася.

— Ну і калі шчыра, — працягвае Адам Восіпавіч, — хочацца каму-небудзь перадаць усё свае справы на некаторы час, паехаць на родную Астравецкую і дагасціць свае 4 кніжкі. Я распачаў іх 17 гадоў таму! Але ўсё ніяк не магу скончыць, таму што рэдагую, рэзонную чужое. На сваё няма часу. Па-першае, некалі я выдаў «Як жылі нашы продкі ў XVIII стагоддзі». Цяпер трэба падумаць і пра XIX стагоддзе. Па-другое — час ужо і ўспаміны пісаць. Па-трэцяе, у мяне распачата аповесць пра Нявясю. Ну і па-чацвёртае, «Літаратурныя мясіцы Беларусі», якія зараз па кожнай вобласці друкуюцца ў «Маладосці», трэба аформіць у кніжку.

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ.

АБЗАЦ

▲ Найбольшая колькасць ападкаў выпала днём 4 жніўня ў Віцебску — 39 мм (50 працэнтаў месячнай нормы), Сяно — 35 мм (49%), Клічэва — 33 мм (44%), ноччу ў Брасце — 37 мм (49%). У суботу месцамі пры навалніцах узмацняцца вецер парывамі да 15-20 метраў за секунду. На метастанцыі Любань былі зафіксаваны парывы ветру хуткасцю 25 метраў за секунду. Ва ўсходніх раёнах Віцебскай вобласці быў град, а ў самім горадзе на Дзвіне выпаў град дыяметрам 8 мм.

▲ З пачатку года ў вадаёмах рэспублікі патанулі 504 чалавекі, з іх 44 — непэўналетнія. За мінулы тыдзень патанула 46 чалавек, 26 з іх былі нападлітку. Так, трагедыя скончылася святкаванне Дня дэсантніка для блізкіх 41-гадовага мужчыны, які адзначаў гэтую дату каля возера ў Асіповічым раёне. Чалавек заспяваў песню і нырнуў у ваду, але не вынырнуў — яго цела дасталі выратавальнікі.

▲ Мужчыну прыціснула ўласным аўтамабілем у Гродзенскай вобласці. Надзвычайнае здарэнне адбылося ў в. Путрышкі Гродзенскага раёна. Гаспадар аўтамабіля «Аўды 100» пры дапамозе дамкрата прыўзняў пряднюю частку машыны і залез пад яе. Аднак аўто сарвалася з дамкрата і прыціснула мужчыну. Жонка пацярпелага выклікала выратавальнікаў «хуткую». Пры дапамозе пневмападдушкі супрацоўнікі МНС прыўзнялі аўтамабіль і выцягнулі чалавека. Траўма аказалася не вельмі сур'ёзнай — удар грудной клеткі пацярпелага вырашыў лячыць дома.

ПОЎНЫ АБЗАЦ

▲ Фермеры Вялікабрытаніі вырашылі, што ламы і гусі будуць больш надзейна вяртацца ў іх маёмасць, чым сабакі. Пра гэта сведчаць даследаванні, праведзеныя адным са страхавых таварыстваў. Ламы даўно выкарыстоўваюцца ў якасці вартавых у ЗША для абароны авечак ад каётаў. Ламы — не вельмі буйныя, не больш за 120 см, але дастаткова агрэсіўныя жывёлы. У іх вострыя іклы, да ўсяго яны ласкавыя. Фермеры маюць намер прыцягнуць да ахоўнай службы і гусей, якія гэта рабілі старажытныя рымляне. Крывілыя птушкі будуць папярэджаць аб усіх, хто пасягне на багацце гаспадара.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

ПРАДПРЫМАЛЬНІКАЎ ЗНОЎ ПАДТРЫМАЮЦЬ

Урад Беларусі распрацоўвае дадатковыя меры па падтрымцы і развіццю малага і сярэдняга прадпрымальніцтва. Яны будуць накіраваны на далейшае ўдасканаленне і дэбаркарэакцыю адносінаў у вобласці цэнаўтварэння і антыманопольнага рэгулявання, а таксама зямельных, арэндных і маёмасных адносінаў, гарантаванне магчымасцяў суб'ектам малага прадпрымальніцтва ўдзельнічаць у дзяржаўных закупках тавараў, работ, паслуг.

Пра гэта падчас рабочай паездкі ў Гомельскую вобласць расказаў прэм'ер-міністр краіны Міхаіл Мясніковіч.

Ён азнаёміўся з работай цэлага шэрагу прадпрыемстваў і вытворчасцяў, у тым ліку прыватнай формы ўласнасці:

— Прыватныя прадпрыемствы дэманструюць сапраўды высокую рэнтабельнасць і цікавыя інжынерныя рашэнні. Гэта прадпрыемствы як малага і сярэдняга ўзроўню, так і дастаткова буйныя. Што тычыцца мер падтрымкі, гэта, у першую чаргу даступнасць да фінансавых рэсурсаў, магчымае патаенне працэнтных ставак. Гэта ўсё рэальна зрабіць, бо ў краіне прыняты апраўданыя дакументы, якія дазваляюць гэта вырашаць. Такім чынам, мы гаворым аб актыўным удзеле прыватнага сектара як у сацыяльна-эканамічным развіцці, так і ў дзяржаўных праграмах. Важна, каб мясцовыя начальнікі не душылі прыватны бізнес, а дзейнічалі ў межах існуючага прававога поля.

У праграме рабочай паездкі прэм'ер-міністра было наведванне ААТ «Гомельгракамплект».

Эканомія валютных сродкаў на абсталяванне, якое пастаўляецца прадпрымствам згодна з распубліканскай праграмай «Абсталаванне сельскагаспадарчых вытворчасці сучаснай тэхнікай», сёлета павінна склаці 894,3 тысячы еўра. Тут толькі-толькі завяршылі будаўніцтва і ўвялі ў эксплуатацыю цэх для вытворчасці ахаладжальніку малака. Дарэчы, менавіта гэтым прадпрымствам дзяржава замовіла вытворчасць дыйнага абсталявання ў межах праграмы па імпартазамышчэнні. Як нагадаў Міхаіл Мясніковіч, сёлета на Беларусь неабходна зрабіць сур'ёзную рэканструкцыю 1200 малочна-таварных фермаў.

— Каб атрымаваць малако, якое ідзе вельмішэйшымі гатункамі і мае добрую даходнасць, каб максімальна скараціць ручную працу ў жылвагадоўлі. Мы спачатку планавалі, што гэтыя 1200 фермаў неабходна аснасціць дыйнымі заламі ў колькасці 150 адзінак. З улікам прынятых Прэзідэнтам рашэнняў аб падтрымцы закупкі абсталявання па лізінгу, сёння ў нашы планы ўваходзіць стварэнне малочна-таварных фермаў з 420 малочнымі заламі. Гэта еўрапейскі ўзровень. Мы разгледзелі ўсе падыходы, якія выкарыстоўваюцца на ААТ «Гомельгракамплект», і дамовіліся аб тым, што да тых 145 залаў, якія яны планавалі зрабіць, яны вырабяць яшчэ 70 км мінімум, каб ужо сёлета мець абсталяванне для ўсіх 420 дыйных залаў. Вядома, мы гаварылі пра тое, што трэба зніжаць цану і яшчэ больш паліпаць якасць. Пры гэтым я не магу не адзначыць, што абсталяванне, якое вырабляецца на гэтым прадпрымстве, як мінімум на 30% танней, чым аналагічнае іншае.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

«МІКСТура» для брытанцаў

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Я ведаў, што можна чакаць ад шатландца і быў гатовы даць адпор. Але Эндзі быў на куражы пасля выдатнай перамогі ў адзіночным разрадзе над швейцарцам Ражэ Федэрэрам. І вось пакуль мы прыстасоўваліся да манеры гульні брытанцаў, заканчваўся першы сэт.

Вікторыя Азаранка: На самой справе я не чакала, што ўсё так хутка скончыцца, але ж вельмі добра ішла справа ў нашых сапернікаў у першым сэце. Спатрэбіўся час, каб разабрацца ў сітуацыі. Тым больш, я ніколі дагэтуль не гуляла ні супраць Лауры Робсан, ні супраць Эндзі. Таму напачатку і ўзніклі складанасці. Але потым мы з Максімам набылі ўпэўненасць у сваіх дзеяннях і сталіся больш не аздаваць нічытывае.

Максім Мірны: Заваяваўшы алімпійскае «золата», Міроры быў на пад'ёме. Ён вырашыў павесіць за сабой маладую і менш вопытную Робсан. Відавочна таму ён не «змазаў» у першым сэце ніводнага прыёмку мяча. Таму нам вельмі важна было выйграць адзін з іх. А то ж ведаецца, як у тэнісе здараецца: ты прайграеш свае падачы (лічы, козыркі), пасля чаго наступае нейкі ступар. І потым на працягу некалькіх геймаў ты знаходзішся бы ў накаўце. Нам спатрэбіўся цэлы сэт на адапталам, і мы зразумелі, што трэба рабіць, каб пераламаць ход падыцню. Пачынам прыйшлося рабіць усё без расчакань. Калі ў другой партыі нам удалося ўзяць чужыя падачы і мы змаглі звязаць важныя 3-4 ачкі, то адразу гульня змянілася і сітуацыя была ўзята пад кантроль. Сэт быў за намі — 4:3.

Вікторыя Азаранка: Мне здаецца, што мы з Максімам з гонарам выйшлі з такой складанай сітуацыі яшчэ дзякуючы таму, што дагэтуль на Алімпіядзе згулялі некалькі матчаў і добра адаптаваліся да кожнай пары, з якой гулялі раней. Можна, у нас і не было аднаго плана камбінацыі, але мы сталіся рэжыме неабходныя меры ў аператыўным рэжыме падчас сустрэчы.

Максім Мірны: Мне пашанцавала, што Віка цяпер гуляе вельмі добра і ўсё яе бяц-

Васіль ЖУКОЎВІЧ

Алімпійскі ўзлёт

Лондан. Старт адмысловы. Корт, ён коўзкі, як лёд... У Вікторыі — новы — Алімпійскі ўзлёт!

Барацьба да знямогі, Стыр і воля — далі Ёй бліскучы перамогі, Алімпійскія медалі.

5.08.2012

Ірына КУЛЕША: «НА ПАМОСЦЕ СТАРАЛАСЯ НЕ ЗВЕРТАЦЬ УВАГІ НА СВАІХ САПЕРНІЦ»

ПОСПЕХ на цяжкаатлетычным памосце ўраджанкі Брэсцкай вобласці Ірыны Кулешы на Алімпійскіх гульнях у Лондане можна назваць заканамерным і спрадлівым. Бо выхаванка беларускай школы цяжкай атлетыкі ўжо даўно марыла ўзяцьці па п'е-дэстал і мела для гэтага ўсе шанцы. Аднак спартсменцы проста не шанцавала, аб чым сведчаць 4-ыя месцы на апошніх чэмпіянатах свету ў Парыжы і турэцкай Анталы, а таксама на Алімпійскіх гульнях у Пекіне. І вось — бронзавы медаль у вагавай катэгорыі 75 кг. На твары атлеткі чытаецца бязмерная радасць.

— Ірына, ты ўжо паверыла, што калі вельмі-вельмі хацець, то мары збываюцца?

— Павінна ж прысутнічаць у жыцці кожнага спартсмена ўдача. Інакш можна расчаравацца і праста кіснуць.

— Можна сказаць, што на гэты раз табе проста пашанцава. Бо ў вагавай катэгорыі да 75 кг заўсёды шмат прэтэндэнтаў на ўзнагароды. Ды і цяпер цябе магла змясціць расіянка Надзея Яўсцохіна, якая не змагла ўзяцьці заўважную вагу ў рыўку — 125 кг?

— Ведаецца, у жыцці нельга спадзявацца, што, калі сапернікі выступаць удала, то ты застанешся па-за гульніш, ці разлічваць, што яны ні на што не здольны. Відаць, так распрадзюцца лёс, што расіянка не змагла склаці канкурэнцыю ў гэты вечар. Не ў якасці апраўдання дадам, што ў выніковым пратокале з сярэбраным медалём значыцца яшчэ адна прадстаўніца суседняй краіны — Надзея Забалотная. Дык вось яна ў наш кампанію трапіла з-за таго, што ў Расіі раптам выбыла атлетка ў меншай вагавай катэгорыі.

— Ірына, ты ведаеш, што на радзіме імкнуцца зрабіць клуб сваю краіну больш спартыўнай. І Прэзідэнт спартыўны клуб за твае заслугі ў Лондане гатовы выдаткаваць 50 мільянаў рублёў, якія ты можаш накіраваць у якую-небудзь спартыўную школу для яе падтрымкі... — Вядома, у курсе, што ёсць спартыўны праект «Алімпійскі выбар». Таму гэтыя грошы я хачу накіраваць у спартыўную дзіцяча-юнацкую школу «Пушча», што ў горадзе Камянец. Хачу, каб там выхоўваліся і раслі новыя таленты, якія на працягу многіх гадоў будуць праслаўляць нашу краіну на спаборніцтвах самага высокага ўзроўню.

МАЛАНКАВАЯ АТАКА

Навалніца, якая пракацілася па паўднёвых раёнах Брасцчын у ноч на пяндзелак, нарабіла бед, стварыла шмат праблем розным службам і грамадзянам. З 18 папару, якія адбыліся за суткі, прычынай 10 сталі ўдары маланкі.

У Пружанскім раёне ад прамога ўдару электрычнага разраду загаралася піларам. Падраздзяленні МНС пажар хутка лакалізавалі, патым ліквідавалі зусім. Але згарыў дах піларамы, пашкоджаны дравапрацоўчы станок. У Драгінскім і Івацэвіцкім раёнах пацярпелі прыватныя падворкі. Ад удараў маланкі загараліся хлявы і гаспадарчыя пабудовы. Па вобласці зафіксаваны дзясяткі такіх выпадкаў. Згарэла 20 тон грубых кармоў. У Брэсцкім раёне без электрычнасці засталася 3000 прыватных дамоў, дзе малочна-таварныя фермы. Ліквідацыйна наступстваў аб'ястоўвання займаліся тры аварыйныя брыгады. Да абеду электразабеспячэнне, у асноўным, было адноўлена.

Ад моцнага дажджу затопіла некаторыя участкі дарог у самім абласным цэнтры.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

У ПАСТЦЫ КАЛОДЗЕЖА

65-гадовага мужчыну ў Полацкім раёне выратавальнікі даставалі з калодзежа, які яго літаральна «заціснуў».

— А шостай гадзіне вечара гаспадар дома, які наняў пенсіянера пачысціць калодзеж, паведаміў аб інцыдэнце ў службу выратавання, — расказаваў у Віцебскім абласным упраўленні па надзвычайных сітуацыях. — На прыватным падворку ў калодзежы знаходзіўся чалавек з заціснутай нагой на глыбіні сем метраў. Надзвычайная сітуацыя ўзнікла з-за васавага зрушэння бетонных калодцаў калодзежа. Пры дапамозе гідратульнага аварыйна-выратавальнага інструменту пацярпелага дасталі з калодзежа.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

УТРЫМАЦЬ НЕ ЗМОГ...

У Салігорску жанчына пасля сваркі са знаёмым выскачыла з акна.

— У службу выратавання паведамленне пра тое, што па бульвары Шахцэраў з акна кватэры на 5 паверсе шматкватэрнага жыллога дома звісае жанчына, наступіла амаль ў гадзін раніцы, — расказаў старшы інспектар цэнтру прапаганды Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Алег Малевіч. — Пазней было высветлена, што 36-гадовы мужчына ноччу знаёміўся з маладой жанчынай і запрасіў яе да сябе ў кватэру. Падчас баўлення часу за спіртнымі напіткамі паміж імі адбылася сварка, пасля чаго жанчына адчыніла акно і паспрабавала выскачыць. Мужчына паспеў схопіць яе за рукі, але ўтрымаваць доўга не змог... Жанчына упала на зямлю. З прыкметамі жыцця пацярпелую даставілі ў Салігорскую цэнтральную раённую бальніцу.

Сяргей РАСОЛЬКА.

У КВАТЭРУ ПРАЗ... БАЛКОН!

А дзясцатой гадзіне вечара віцебскія выратавальнікі атрымалі паведамленне, што на вуліцы Смаленская на ўзроўні пятага паверха п'яціпаверховага жыллога дома на балконе вісіць мужчына, якому патрабавана дапамога.

Па аўтамабільнай лесвіцы пажарныя спусцілі небарука на зямлю. Як устанавілі медыкі, ён не пацярпеў. Выратаваны — 1957 года нараджэння. Ён расказаў пажарным і ўрачам, што, знаходзячыся ў нецягрозным стане, спрабаваў забрацца ва ўласную кватэру на чацвёртым паверсе з пятага паверха, бо не меў пры сабе ключоў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ЎЗНАГОРОДЗІЎ ОРДЭНАМ АЙЧЫНЫ ІІІ СТУПЕНІ СЯРГЕЯ МАРТЫНАВА І АЛЯКСАНДРУ ГЕРАСІМЕНЮ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ўзнагародзіў ордэна Айчыны ІІІ ступені Сяргея Мартынава і Аляксандра Герасіменю за бліскучыя выступленні на ХХХ летніх Алімпійскіх гульнях у Лондане, паведамілі ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Аляксандра ГЕРАСІМЕНЯ:

«Я НЕ СУПРАЦЬ, КАБ МЯНЕ НАЗЫВАЛІ СЯРЭБРАНАЙ РЫБКАЙ»

ДРУСАГЕННЕ беларускіх плыўцоў Аляксандры Герасіменю на плавальных дарожках лонданскага «Аквацэнтра» з разраду сенсацыйных. Бо за мінулыя 20 гадоў суверэнітэту стаўкі на нашых плыўцоў на міжнародных стартых знізіліся да нулявой адзнакі. Таму два сярэбраныя медалі можна лічыць своеасаблівай кампенсаванай за мінулы час. Хоць не будзем крывіць душою: Саша зацэпнула іх сваёй тытанічнай працай, цяпернем і вялікім жаданнем праявіць сябе.

У заклучны дзень усёй плавальнай праграмы жаночы заплыў на 50 метраў вольным стылем значыўся пад першым нумарам. Яго ўдалося паглядзець ужывіваю, а вось астатнія дысцыпліны — ужо на вялікіх экранах, якія знаходзяцца ў мікс-зоне, дзе журналісты могуць на некалькі хвілін прыцягнуць для сябе спартсмена ў гутаркі.

— Саша, з новым поспехам цябе! Задаволена вынікам?

— Я рада, што так атрымалася і змагла двойчы ўпісаць у спартыўную старонку гісторыі Беларусі сярэбранай нішці сваё імя.

— Ты не будзеш супраць, калі дома цябе будуць называць «сярэбранай рыбкай»?

— А чаму б і не. Хоць лепш было б называцца «залатой».

— На тваю погляд, дзе сярэбраны ўзнагароды можна прыраўнаваць да аднаго залатого медаля?

— Як і спартсмен не марыць мець у сваёй скарбонцы залаты алімпійскі медаль! Таму, безумоўна, я аддала б перавагу званню чэмпіёна і залатому медалю.

— На тваю погляд, што пашкоділа табе дагнаць галандку Рамоні Кромавэйджоджа, якая апырэдзіла цябе на 0,23 секунды?

— Не ведаю. Фактары можа быць некалькі. Відаць, вельмі хачела здаваць золата і перахвалывалася.

— Магчыма, з-за не вельмі хуткага старту. З першых метраў гэтай кароткай дыстанцыі было відаць, што ты адстаеш. Але ж потым удалося ўсіх нагнаць і амаль дастаць наваспечаную чэмпіёнку.

— Ну, значыць, я самая хуткая. Увогуле, як ужо казала раней, у плыўцоў можа быць праблема са стартам, хоць рэакцыю трэніруе пастаянна. Але чаго цяпер казаць пра тое, што прайшло. Будзем жыць новымі марамі.

— Як ставішся да ўзаемных прызрыстых намёкаў кітайскіх і амерыканскіх плыўцоў адзін да аднаго наконт тэйнага прымянення прадстаўнікамі гэтых краін нейкіх энергетычных прэпаратыў-анаболікаў, якія пакуль не трапілі ў поле зроку сучаснай міжнароднай антыдопінгавай лабараторыі?

— Я не хачу каментавач тое, што і пра што гаворыць. Кожны спартсмен у адказе за тое, якім чынам ён дабіваецца вынікаў.

— Ты два старты на працягу некалькіх дзён працягла на адным дыханні. Старая траўма спіны не нагадвала пра сябе?

— Дзякуй Богу, пакуль са здароўем усё ў парадку і скардзіцца

Мы разам — Беларусь!

Краіна моцная рэгіёнамі: Мазырскі раён

Старшыня Мазырскага райвыканкама Яўген АДАМЕНКА:

«Галоўны знак у працы нашых калектываў — плюс»

У гэты прыгожы палескі горад над велічнай Прыпяццю наша звяздоўская брыгада прыехала пасля таго, як тысячы жыхароў раёна адзначылі Дзень Незалежнасці роднай Беларусі і 68-ю гадавіну вызвалення яе ад фашысцкай навалы. Пра тое, як прайшлі гэтыя слаўныя святы, у палешукоў засталіся самыя лепшыя ўражанні. Людзям добра запамініліся ўрачыстыя мерапрыемствы: і ўнясенне на плошчу Леніна Дзяржаўнага Сцяга краіны і штандараў Франтоў Вялікай Айчыннай вайны, якія ў 1944 годзе вызвалілі Беларусь і раён, і ўрачысты парад калон вайскоўцаў, і залатыя россыпы феерверку ў начным небі, і канцэрт мастацкай самадзейнасці, і шмат іншага.

— Да свята мы падрыхцілі з добрым настроем, — гаворыць старшыня райвыканкама Яўген Адаменка. — Радасць была ад таго, што пасляхвола справіліся з даведзенымі заданнямі, што працоўнымі калектывамі зроблены добры задзел на другое паўгоддзе.

— Яўген Буніславіч, у красавіку ваш раён наведаў Прэзідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка і даў выдатную ацэнку дзейнасці і мясцовых

мунальных выгоды, газ. Дарэчы, пабываў Прэзідэнт і ў мясцовай сярэдняй школе, выпускнікі якой прыступілі на далейшую вучобу прыярытэт аддаючы тэхнічным і сельскагаспадарчым ВНУ. Вопыт саўгаса-камбіната «Зара» знаходзіць распаўсюджанне не толькі ў нашым раёне, але і ў іншых абласцях краіны. Прэзідэнт выказаў упэўненасць у тым, што гэтая гаспадарка павінна стаць адным з цэнтраў практычнай падрыхтоўкі кваліфікаваных кадраў аграпрамысловага комплексу, бо праграмы ВНУ адносяць ад практыкі.

— А якія задачы былі пастаўлены Прэзідэнтам на гэты раз?

— Асаблівую ўвагу надаць прывядзенню ў парадак усіх сельгасгаспадарчых, увесці іх у абарот, будаўніцтву новых і рэканструкцыі старых дзейных малочна-

— У сельскагаспадарчых арганізацыях нашага раёна працуе 2394 чалавекі. Сярэднямесячная зарплата па выніках пяці месяцаў складала каля 3 млн 170 тысяч рублёў, што ў працэнтных адносінах у 2,3 раза вышэй за леташнюю. Землекарэстанне прадпрыемстваў АПК прадстаўлена 36,3 тысячы гектараў сельгасугоддзяў, у тым ліку ворыва — 21,6 тысячы гектараў. Якасная ацэнка іх адпаведна 24,7 і 27,6 бала.

Ва ўказаным справядным перыядзе сельскагаспадарчыя арганізацыі раёна рэалізавалі 15506 тон малака, што перавышае продаж яго за аналагічны перыяд 2011 года на 8,4 працэнта. Пры гэтым 65 працэнтаў малака рэалізавана гатункам «экстра». Дарэчы, па вытворчасці яго раён і ў мінулым годзе займаў на Гомельшчыне лідзіруючы пазіцыі. Рэнтабельнасць продажу малака

варных фермаў і адкормачных комплексаў. У прыватнасці, што датычна рэальнага дабраўраччыва краіны адносна нашага раёна, дык скажу, што ўсе яны былі выкананы. Зараз мы будзем у раёне новую МТФ і робім рэканструкцыю яшчэ чатырох. Тым самым дасягаецца мэта, каб сюды прыйшла моладзь, каб праца на фермах і комплексах была прэстыжнай.

— Калі ўжо ў нас зайшла гаворка на сельскагаспадарчую тэму, дык давайце пагаворым яе. Напрыклад, колькі народу працуе ў КСУПах і СВК, якія сельгасугоддзі і ўраджаі, чым закончылі паўгоддзе прадпрыемствы аграпрамысловага комплексу?

даволі высокая — 42 працэнта. Назаву і такія лічбы. За студзень — май выкананне асноўнага прагнознага паказчыка, якім з'яўляецца ўзровень рэнтабельнасці продажу ўсёй сельгасугоддзяў, забяспечана з плюсам у 19,4 працэнта пры даведзеным заданні 4-4,5 працэнта. Аб'ёмы вытворчасці і рэалізацыі прадуктаў нарочіва ўсе гаспадаркі, і гэта дазваляе ім атрымаваць прыбыткі, у выніку чаго выручка складала 306,3 мільярда рублёў, што больш за ўзровень 2011 года ў 2,7 раза. А выручка на аднаго сярэднестатчнага работніка па сельскагаспадарчых арганізацыях складала 123 мільёны рублёў, і гэта таксама ў 2,6 раза вышэй за ўзровень мінулага года. (Заканчэнне на 4-й стар.)

ЛЮБІЦЬ І ВЕРЫЦЬ

Прыёмнай узнагароды ўдастоена рэдакцыя мазырскай раённай газеты «Жыццё Палесся». Па выніках рэспубліканскага конкурсу на лепшае асвятленне ў друку гісторыі і сучаснасці беларускага праваслава, абвешчанага Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь і кіраўніцтвам Беларускай праваслаўнай царквы, граматай Патрыярша Экзарха ўсё Беларусі, Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта ўзнагароджана галоўны рэдактар газеты Ларыса Чорная — за цыкл аўтарскіх матэрыялаў на духоўна-маральную тэматыку. Яна ўпэўнена, што ісаць аб духоўным вельмі няпроста. Для таго, каб слова было пачута, каб адклікалася сэрца чалавеча, каб душа пасвятлела і стала дабрэй, журналісту самому трэба многа перажыць і асэнсаваць, і першым чынам, па словах выдамай малітвы: верыць, спадзявацца, цярыцца, дараваць, дзякаваць і любіць.

ПОСПЕХ АКРАБАТАЎ У ЗША

Выхаванцы мазырскіх школы акрабатыкі ва ўзроставай групе 12-19 гадоў занялі 2 месца ў чэмпіянаце свету, які прайшоў у Арланды (ЗША). Выхаванцы ДЮСШ № 1 Ілья Рыбіньскі і Яўген Новікаў, якіх трэнеруюць Аляксандр Байбурця і Ігар Зотаў, упэўнена лідэравалі, аднак у фінале ці то стомленасць (дарога заняла двое сутак), ці то зразумелае хваляванне пераходзілі ідэальна выкананае апошняе кампазіцыю, і некалькі памылак дазволілі арбітрам аддаць пары Рыбіньскі-Новікаў 2 месца. Перамога з перавагай у 0,050 бала дасталася расійскаму дуэту. Тым не менш, і сярэбраныя медалі — гэта не толькі вялікі поспех, але і прызнанне мазырскіх школы акрабатыкі як аднаго з сусветных цэнтраў у гэтым відзе спорту. Гэта было апошняе спаборніцтва для сілавой пары Ілья Рыбіньскі і Яўген Новікаў ва ўзроставай групе юніёраў. У далейшым хлопцы будуць аспрэчваць прызы ўжо дарослых турніраў.

ПА ТРАМВАЯХ ЗВЯРАЮЦЬ ГАДЗІННІК

У пачатку жніўня 1988 года першы мазырскі трамвай адправіўся па сваім нязменным дагэтуль маршруце: да МНПЗ. Даўжыня маршрута — каля 20 кіламетраў, якія трамвай праходзіць за 40 хвілін. Штодня мазырскі трамвай перавозіць каля 5 тысяч чалавек.

Асноўныя пасажыры — супрацоўнікі вялізнага нафтаперапрацоўчага прад-

прыемства, аднак нямаюць і работнікаў іншых прадпрыемстваў прамысловай зоны, а таксама дачнікаў. За год трамвай дастаўляе на завод каля двух мільёнаў чалавек. Нават у час пік, калі побач рухецца паток аўтамабіляў, гэты транспарт ідзе строга па раскладзе. Эканамічны, змяшчальны, а галоўнае — экалагічна бяспечны, трамвай можа за раз перавесці каля 100 чалавек. Сёння мазыран абслугоўваюць каля паўсотні трамваяў.

Пасажыры адзначаюць чысціню і акуртанасць у вагонах. Нягледзячы на прыстойны ўзрост, выглядаюць трамвай як новыя. Яны маюць сучаснае радыёабсталяванне. З кожным вагонам дыспетчар падтрымлівае сувязь, рэгулюе час прыбыцця і вырашае нестандартныя сітуацыі на шляху. Мазырскія трамвай можа назваць вітанай картакі раённага цэнтра. Зараз ужо нельга і ўявіць, як выглядаў бы Мазыр без чырвоных трамваяў.

ЮНЫ ШАХМАТЫСТ

У Босніі на чэмпіянаце Еўропы па «бліц» і хуткіх шахматах бліскуча выступіў мазыранін Мікіта Сцяпной, які адразу ў дзвюх катэгорыях стаў лаўрэатам гэтага прэстыжнага турніру. Са сваімі 8-гадовымі аднагодкамі выхаванец ДЮСШ № 1 падзяліў 3-4 месца, а ў каманднай барацьбе ў складзе зборнай Беларусі ва ўзроставай катэгорыі да 10 гадоў заваяваў сярэбраны медаль. Для 8-гадовага школьніка еўрапейскае першынство ў Босніі стала першым сур'ёзным міжнародным стартадам. За некалькі месяцаў да ад'езду Мікіта разам са сваім трэнерам Раманам Фядосенкам штодня трэнерваўся. Як сцвярджае трэнер, падрыхтоўка пачалася больш за тры гады таму. Гэта значыць, ужо з пяці гадоў Мікіта пачаў удзельнічаць у турнірах сярод самых юных шахматыстаў. У немалой ступені захапленню хлопчыка інтэлектуальным відам спорту спрыялі яго бацькі і нават дзядуля з бабуляй. Маці Ірына Аляксандраўна і бацька Ігар Уладзіміравіч прывялі сына ў шахматную секцыю, калі таму было яшчэ і пяці гадоў. І цяпер 8-гадовы хлапчук дэманструе вельмі добры ўзровень гульні. Наведваючы трэнеры і сына, бацька сам так захапіўся шахматамі, што выканаў нарматыўны кандыдата ў майстры спорту. І на першынстве Еўропы ў Босніі Сцяпной-старэйшы даваў свайму сыну кваліфікаваныя парады.

НА РАЧНЫХ МАГІСТРАЛЯХ — АЖЫЎЛЕННЕ

У склад РТУП «Беларускае рачное паражоўства» ўваходзіць восем парты-філіялаў — Гомель, Мазыр, Рэчыца, Брэст, Пінск, Мікашэвічы, Магілёў, Бабруйск. Самы вялікі порт на плошчы ў Мазыры, а па аб'ёмах перавозак — Брэсцкі і Гомельскі. Вышэйстаячай арганізацыяй для паражоўства з'яўляецца Упраўленне марскога і рачнога транспарту, якое ўваходзіць у склад Міністэрства транспарту і камунікацый Рэспублікі Беларусь.

Наша гутарка з начальнікам РТУП (Рэспубліканскае транспартнае ўнітарнае прадпрыемства) «Беларускае рачное паражоўства» Генадзем Сямёнавічам Цэнцерам пачалася з абмеркавання пытання аб незвычайна для гэтай пары года (чэрвень — пачатак ліпеня) высокага ўзроўню вады ў раёнах Жлобіна, Рэчыцы і Гомеля, дзе звяздоўскай брыгадзе давялося быць у камандзіроўцы.

— Глыбаководнасць рачнікам па душы, што спрыяе перавозцы грузаў (не трэба асцерагацца меляў). Гэта, з аднаго боку, добра, з другога — дажджы перашкаджаюць прагулачным і турыстычным рэйсам.

Наогул жа сёлетняя навігацыя па рэках рэспублікі пачалася пазней, чым звычайна (дзе як — у сакавіку-красаві-

ку), і максімальны аб'ём перавозак грузаў, які з заўсёды, прыпадае на вясну. Зараз вось — менш, праз месяц яшчэ будзе менш. Дарэчы, самая паўнаводная рака ў Беларусі Прыпяць, і па ёй грузаў дастаўляецца больш, чым па іншых водных шляхах.

Калі гаварыць аб выніках мінулага года, то летас было перавезена 5047,6 тысячы тон грузаў і амаль 180 тысяч пасажыраў. А якімі поспехамі ўвянчалася работа прадпрыемства за сёлетняе паўгоддзе, з якімі здбыткамі калектыву сустрэў сваё прафесійнае свята, што адзначаецца ў пачатку ліпеня? На гэты конт думка начальніка паражоўства такая:

— Зараз самы галоўны поспех любога прадпрыемства — захаванне кадраў, бо, калі не будзе каму працаваць, ні аб якіх поспехах размовы быць не можа. Людзей у нас хапае. Ёсць нават такія сярод іх, для каго прафесія рачніка стала сямейнай, ёсць ветэраны вытворчасці, якія ўсё жыццё звязалі з ракой. Дэфіцыту ў рабоце няма, аб'ёмы яе паціху растуць. У параўнанні з мінулым годам абароты павялічваюцца, хаця не так, як пажадана. Але ўсе даведзеныя паказчыкі мы

выконваем, зарплата дасягнула 3,5 млн рублёў (летас на гэты час яна складала больш за 1,4 млн рублёў). Мы аплачваем санаторна-курортнае лячэнне сваіх работнікаў, выдаём ім да вопыску аклад.

Аб'ёмы перавозак грузаў у паражоўстве штогод павялічваюцца, і, здавалася, гэтану трэба толькі радавацца. Аднак Генадз Сямёнавіч лічыць, што самае галоўнае ў іншым, бо не тона-кіламетры вырашаюць справы, як гэта мела месца ў саветскія часы (калі, напрыклад, для выканання планаў

рускіх рэках ажыццяўляецца таксама перавозка ва Украіну лесу. Гэта — другі маршрут. Летас, праўда, у канцы навігацыйнага сезона ў пор-

раней. Ён адказаў, што сітуацыя змянілася: прадпрыемства ўзяло арыенцір на парты прыбалтыйскіх краін. Наогул жа міжнародныя перавозкі

даведзілася вазіць пясок з Магілёва ў Пінск), а фінансавы здбытак. Трэба, каб нашы прапановы адпавядалі попыту. Пакуль з гэтым усё ў парадку, таму і ідзе ажыўленне на рачных артерых. Сёлета, напрыклад, была адноўлена дастаўка шчэбеню з Мікашэвічаў у Гомель па Дняпры і Сожы, чаго не назіралася на працягу апошніх 18 гадоў. У гэтым годзе таксама арганізаваны міжнародны маршрут па перавозцы шлаку з Украіны з наступнай адгрузкай яго на Ваўкавыскі цэментна-шыферны завод. Па бела-

дэ Мазыр адбылася пагрузка дызельнага паліва з Мазырскага нафтаперапрацоўчага завода ва Украіну. Танкер быў турэцкага паходжання, але над ім лунаў беларускі сцяг. Рэйс, як удалося вывільчы, быў прабным, і, напэўна, гэты эксперымент як альтэрнатыва дастаўкі нафтапрадуктаў ва Украіну чыгункай даў надзірны вынік.

Мы пацвярдзілі ў начальніка паражоўства, ці адпраўляюцца зараз на Прыпяць і Дняпры беларускія калійныя ўгнаенні з перагрузкай іх у Нікалаеўскім марскім порце, як гэта было

гэты момант Генадз Сямёнавіч, які працуе ў ім з 1983 года пасля заканчэння інстытута ў Ленінградзе, добра памятае.

— Відаць, гэты кірунак знойдзе сваё развіццё і ў далейшым? — пытаем яго. — Бо ёсць інфармацыя, што на Дняпры ў нашай рэспубліцы з'явіцца партывы тэрмінал.

— Гэта было б добра. Мяркуюцца, што ён будзе пабудаваны ў Ніжніх Жарах Брагінскага раёна на замежныя інвестыцыі,

— адказаў Генадз Сямёнавіч.

Апошнім часам адбылася рэарганізацыя прадпрыемства. Да яго ў 2010 годзе далучылі Рэчыцкі суднабудаўніча-суднарамонтны завод, і гэта дало магчымасць стварыць уласную рамонтную базу для флоту, які мае сальдны ўзрост, а таксама пашырае сферу профільных відаў дзейнасці. А менавіта: выбарцаў грайфэры, вагоны-буйтоўкі, вагоны-маістарні, эстакады, воданаропныя вежы, розныя металаканструкцыі і г.д.

Прыблізна тады ж у склад паражоўства ўвайшоў і ўчастак «Мінскае мора». Там быў выкананы вялікі фронт работ па добраўпарадкаванні: азе-лянні тэрыторыі, пабудавалі альтанкі і г.д. Тры цеплаходы

апошнія гады працаваў не па сваім профілі? — Сёлета ў мяі ён таксама ўвайшоў у нашу сістэму. Перад яго калектывам пастаўлены канкрэтныя задачы.

Аб турыстычным кірунку работы Генадз Сямёнавіч сказаў так: у кожным порце ёсць пасажырскія цеплаходы, і на іх прапаноўваецца праводзіць экскурсіі, прагулі. Там ёсць поўны набор для камфортных вандроўкаў. У летні сезон заўсёды знойдуцца ахвотныя карыстацца гэтымі паслугамі, а вось у астатніх месяцах года пра гэта не скажам. Тым не менш на рэках Беларусі ідзе ажыўленне руху. Цеплаходаў, буксіраў, самаходных баржаў. І гэта настроівае на аптымістычны лад...

Уладзімір БОЙКА, Алена ДАУЖАНКО. Фота з архіва прадпрыемства. УНП 100219673

«ГАЛОЎНЫ ЗНАК У ПРАЦЫ НАШЫХ КАЛЕКТЫВАЎ — ПЛЮС»

(Зканчанне. Пачатак на 3-й стар.)
 — І якія прадпрыемствы, Юген Буніслававіч, дасягнулі лепшых вынікаў?
 — КСУПы «Саўгас-камбінат «Зара», «Козенкі-Агра» і «Слабодское імя Леніна».

— Наперадзе зімова-стойлавы перыяд у жывёлагадоўлі. Як ідуць справы з нарыхтоўкай кармоў?
 — Каровы ў гаспадарках круглы год знаходзяцца ў закрытых памяшканнях. Там ёсць выгульныя пляцоўкі, і ганяць іх па спякоце на пашу за 2-3 кіламетры сэн-

МАЛОЧНЫЯ РЭКІ НАПАЎНЯЮЦЬ БЕЛАРУСКІЯ БЕРАГІ

Пра тое, як адчуваюць сябе каровы, што даюць малака для перапрацоўкі на прыватным унітарным прадпрыемстве «Мазырскія малочныя прадукты», клапоціцца не толькі даржкі і заахвочнікі сельгаспрадпрыемстваў, але і супрацоўнікі магутнага палескага малочнага камбіната. Тут добра разумеюць, што любімы прадукт, які трапляе на стол грамадзян нашай краіны, пачынаецца з самых элементарных рэчаў. Напрыклад, з якасці кармоў, умоў «пражывання» буронак, з апрацоўкі вымені жывёлы, з транспарціроўкі каштоўнай сыравіны на месца перапрацоўкі... Пры ўсім даверы партнёрам, з якімі тут працуюць не адзін год, кіраўнікі прадпрыемства асабіста прыязджаюць на фермы ў замацаванай гаспадаркі сыравіннай зоны, каб на свае вочы пераканана, што выконваюцца ўсе патрабаванні. І брояжы тут быць не можа.

Якасць пачынаецца з фермы

— Менавіта ад людзей залежыць, наколькі якаснай будзе наша прадукцыя, — падкрэслівае намеснік дырэктара па камерцыйных пытаннях Аляксандр СІЛІЧ. — Таму работа з аператарамі машынага даення сёння вельмі важная. Усе спецыялісты прадпрыемства, пачынаючы ад дырэктара, пільна сочаць за ўтрыманнем жывёлы, за працэсамі даення, захавання кармоў. У тым ліку пры аманальнай спякоце важна, каб малако не паспела пракіснуць. Калі ёсць заўвагі — працуем разам з начальнікам упраўлення па сельскай гаспадарцы і харчаванні райвыканкама, кіраўнікамі прадпрыемстваў, каб аператыўна ўплываць на гэтыя працэсы. Таксама набываем

Дырэктар прыватнага унітарнага прадпрыемства «Мазырскія малочныя прадукты» Галіна КУДЗІНА.

гэта з актыўным будаўніцтвам высокатэхналагічных жывёлагадоўчых комплексаў — фермаў, якія будуцца па ўсёй краіне і тут, на Палессі, згодна з рэспубліканскай праграмай. Аб'ёмы сыравіны, якую тэрмінова трэба перапрацоўваць, павялічваюцца пастаянна. У

Лабарант хіміка-бактэрыялагічнага аналізу Ніна ЕУЛАШ правярае якасць канчатковага прадукту.

мыйныя сродкі, сродкі для лабараторных іспытаў, тое абсталяванне, якое неабходна, каб захаваць якасную прадукцыю. А што тычыцца сыравіны, магу сказаць, што наша сыравінная зона — адна з лепшых у рэспубліцы.

Вялікае малако

Дарэчы, у сыравінную зону «Мазырскіх малочных прадуктаў» уваходзяць КСУПы і СВК паўднёвых Мазырскага, Петрыкаўскага, Нараўлянскага і Ельскага раёнаў Беларусі. За апошнія гады пастаўкі малака значна палепшыліся, адзначаюць спецыялісты. І звязваюць

Апаратчык Ніна МУРАШКА на лініі пакавання малака ў цэлафанавую плёнку.

Сэрца заводу — апараты цэх. Апаратчык пастэралізацыі малака Зінаіда МОЦЫК сочыць за работай складаных прыбораў.

связі з гэтым актыўна развіваецца і само перапрацоўчае прадпрыемства.
 — Мы глядзім у перспектыву, таму і надалей чакаем паступлення «вялікага» малака. Аб'ёмы будуць расці, — падкрэслівае Аляксандр Уладзіміравіч.
 — Згодна з тэндэнцыяй сусветнага рынку, сёння вельмі запатрабаваны экалагічна чыстыя прадукты, — да гутаркі далучаецца началь-

су няма. Мы ствараем ім круглагадовы запас кармоў — сілас кукурузы, сянжак, канцэнтраты. Вось і зараз на сенажацях ідзе нарыхтоўка кармоў. Так, па стане на 1 ліпеня было прыгатавана ўжо 5591 тона сена і 11181 тона сенажу — і гэта на 1339 і 3013 тон больш чым у адпаведны леташні перыяд. На адну ўмоўную галаву жывёлы (без свіней і птушкі) — 3,3 цэнтнера кармавых адзінак. Асноўныя работы па нарыхтоўцы кармоў яшчэ наперадзе.

— А што са жнівом жыта, пшаніцы, трыцікале?
 — З палёў убралі зімовы рапс. Намалілі яго 2200 тон, што больш за леташні паказчык на 800 тон. З кожнага гектара атрымалі па 33,2 цэнтнера зімовага ячменю. Зараз на палях працуюць камбайны на ўборцы іншых культур, і мы спадзяёмся, што вынікі нас парадуюць.

— Надаўна, Юген Буніслававіч, нам давядзецца быць у Гомелі. Там, недалёка ад будынка аблвыканкама, мы пазнаёмліся з правафланговымі арганізацыямі, якія занесены на Дошку гонару. Нельга было не звярнуць увагу, што з 45 прадпрыемстваў і арганізацый восем (1) з горада Мазыра і раёна...
 — Зразумей вас, і нават назаву іх — адкрытае акцыянернае таварыства «Мазырскі НПЗ», КСУП «Саўгас-камбінат «Зара», Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства водных шляхоў «Ніжне-Прыпяцкае», домабудаўнічы камбінат, закрытае акцыянернае таварыства «Партнёр і К», прыватнае гандлёва-ўнітарнае прадпрыемства «Прыпяцкі альянс», таварыства з дадатковай адказнасцю «Магазін «Лідар» і Мазырская цэнтральная гарадская паліклініка.

Што магу сказаць пра гэтыя калектывы? Толькі добрае. Нафтаперапрацоўчы завод — гэта адзін з флагманавых прамысловасці ў рэспубліцы, горадаўтваральнае прадпрыемства, ад работы якога шмат што залежыць. Саўгас-камбінат «Зара» мае шмат

узнагарод за ўдарную работу. «Прыпяцкі альянс» — гэта высокі ўзровень гандлёва-абслугоўвання вёскі, а «Партнёр і К» палову мясной прадукцыі экспартуе. Мощны кіраўнік і ў Цэнтральнай гарадской паліклініцы — Ігар Васільевіч Баранаў. Дарэчы, сёлета, як і па ўсёй рэспубліцы, працаўнікі раёна актыўна паўдзельнічалі ў суботніку, і ўсе заробленыя грошы (а гэта больш за 1 мільярд рублёў) былі перададзены мясцовай бальніцы на рамонт і аснашчэнне неабходным медыцынскім абсталяваннем двух яе аддзяленняў.

Наш раён — экспертаарыентаваны. Знешні гандаль ажыццяўляецца з 54 краінамі, і 75 працэнтаў прадукцыі адпраўляецца ў 31 краіну. Шэраг прадпрыемстваў — НПЗ, машынабудаўнічы завод, «Беларускабель», «Мазырсьоль», дрэваапрацоўчы камбінат выконваюць буйныя інвестыцыйныя праекты, у выніку рэалізацыі якіх значна павысіцца эфектыўнасць вытворчасці.

У заключэнне скажу, што ў раёне многа пазітыўнага ва ўсіх галінах, і гэта трэба развіваць далей. Напрыклад, неабходна ўзмацніць сваю дзейнасць па інвестыцыях у асноўны капітал.
 Як бачыце, галоўным знакам у працы нашых калектываў з'яўляецца плас, прыбытка. Але ёсць і пытанні, над якімі нам трэба працаваць і працаваць, на што і нацэлены.

Манапалісты Гомельшчыны

19 прадпрыемстваў Гомельшчыны прызнаны манапалістамі.

Менавіта столькі гаспадарчых суб'ектаў рэгіёна, якія займаюць дамінуючае становішча на таварных рынках рэспублікі, увайшлі ў аб'ёмны дзяржаўны рэестр, які на днях апублікавала на сваім сайце Міністэрства эканомікі. Сярод манапалістаў — такіх як БМЗ, «Светлагорскхімвалакно», «Гомсельмаш», Гомельскі тлшчавы камбінат, Гомельскі хімзавод, і тры мазырскія прадпрыемствы. Гэта Мазырскі нафтаперапрацоўчы завод, «Беларускабель» і «Мазырсьоль». Усяго ў дзяржрэестр увайшлі 163 беларускія прадпрыемствы і арганізацыі, большасць з якіх знаходзіцца ва ўласнасці дзяржавы. За дзейнасцю манапалістаў будзе ажыццяўляцца дзяржаўнае рэгуляванне і кантроль у адпаведнасці з дзейным заканадаўствам.

ТРЫ ПА 100!

Сёлета трое выпускнікоў мазырскай гімназіі імя Янкі Купалы паказалі выдатныя веды па навучных прадметах. Па выніках цэнтралізаванага тэставання яны атрымалі сертыфікаты са ста баламі. Дарэчы, з усіх, хто здаваў ЦТ на базе Мазыра, сто балаў атрымалі пяць чалавек. Тое, што трое з іх з адной навучнай установы, — рэкорд не толькі для гімназіі, але і для Мазыра. Гонар мясцовай гімназіі Волга Казлова выканала тэсты па матэматыцы на 100 балаў, па хіміі — на 97 і па рускай мове — на

90. Павел Пракапенка атрымаў 100-бальны сертыфікат па біялогіі, а Юлія Ільюк — па англійскай мове. Гімназісты актыўна ўдзельнічалі ў алімпійдзкіх рухаваннях яны атрымалі сертыфікаты са ста баламі. Дарэчы, з усіх, хто здаваў ЦТ на базе Мазыра, сто балаў атрымалі пяць чалавек. Тое, што трое з іх з адной навучнай установы, — рэкорд не толькі для гімназіі, але і для Мазыра. Гонар мясцовай гімназіі Волга Казлова выканала тэсты па матэматыцы на 100 балаў, па хіміі — на 97 і па рускай мове — на

тэ ўвагу на састаў прадукту, вывучаюцца вельмі дасканала, — расказвае Ірына ДАШКЕВІЧ. — «Цэльнамалочка» была і застаецца прырыятна для нашага прадпрыемства. Гэта тое, што мы ўмеем рабіць на «выдатна». А тое, што мы можам рабіць на «выдатна», патрэбна развіваць і падтрымліваць. Палітыка нашай дзяржавы — гэта здарова нацыя і паляпшэнне демографічнай сітуацыі. А каб нацыя была здарова, яна павінна добра і збалансавана харчавацца. Малочная прадукцыя гэтак са сядзейнічае як ніякая іншая, таму яна заўсёды запатрабавана пакупнікамі.

Не толькі звычайнае малако

Сёння асартымент прадукцыі прадпрыемства «Мазырскія малочныя прадукты»
 Сёлета пачалі працаваць з Казахстанам — ужо адгружаем прадукцыю. Працуем актыўна з Украінай. Тэхнічны казёін прадаём у Злучаныя Штаты Амерыкі, а таксама Германію, Бельгію, Галандыю, Польшчу, краіны Прыбалтыкі, Сінгапур... Дарэчы, перш чым прыйсці на рынак любой краіны, мы павінны там сертыфікаваць па іх нарматыўных дакументах, таму пільна сочым за якасцю прадукцыі.
 Зразумела, не забываюць на прадпрыемстве і пра айчынную пакупніку — большая частка цэльнамалочнай прадукцыі паступае ў крамы горада Мазыра і населеных пунктаў раёна. Развіваецца свая фірменная гандлёвая сетка ў шаснаццаці гандлёвых кропках Мазыра, Гомеля, Нараўлі, Ельска і Петрыкава. Сёння ёсць свой бар у Мазыры, 10 павільёнаў, 5 крам.

«Малочка» на трох нагах :

— Сёння наша краіна ўвайшла ў пяцёрку сусветных экспарцёраў вытворчасці малочнай прадукцыі. Менавіта таму, калі прапрацоўвалі стратэгію развіцця прадпрыемства, прынялі рашэнне развіваць розныя віды вытворчасці, — расказвае намеснік дырэктара па камерцыйных пытаннях прыватнага ўнітарнага прадпрыемства «Мазырскія малочныя прадукты» Аляксандр СІЛІЧ і ўсміхаецца. — Трэба, каб прадпрыемства стаяла не на адной назе, а хаця б на трох. Справа ў тым, што асноўная доля рэалізацыі сухога малака, масла і казёіну залежыць ад развіцця сусветнага рынку. Уплыў на яго ажыццяўляюць не толькі Расія і Украіна. Краіны Акеаніі дыкуюць цэны на сусветным рынку. Сёння Новая Зеландыя пастаўляе 40% сусветных аб'ёмаў ма-

Ад Масквы да самых ускраін

— Мы ездзілі ў Казахстан, Украіну, Расію, дзе яшчэ і яшчэ раз пераканваліся, што наша малочная прадукцыя вельмі і вельмі запатрабавана, — адзначае Ірына Дашкевіч. — Геаграфія і структура рынку экспарту гавораць за сябе. Павялічваем аб'ёмы — пашыраецца і географія. У першую чаргу гэта рэгіёны Расійскай федэрацыі: Смаленшчына, Браншчына, Масква, Санкт-Пецярбург...

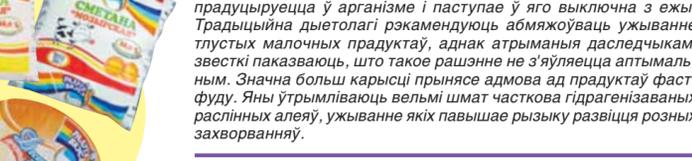
Не ўсе тлшчы шкодныя

Напрыклад, малочны тлшч, які змяшчаецца ў тварогу, сыры і, адпаведна, у малаце, у вывешчанае нядаўна, не адкладаецца на талі. Дзякуючы ўтрыманню ў малочных прадуктах рэчыва пад назвай КЛК, тлшчы не перапрацоўваюцца арсанізмам і не застаюцца ў праблемных зонах. Якія тлшчы трэба есці? Малочныя. Разам з сырам і тварогам вы атрымаеце дозу кальцыю, неабходнага для прыгасоці зубоў і пазногцяў. Дарэчы, амаатаркі малака займаюцца ў трэнажорнай зале больш эфектыўна. Да такой высновы прыйшлі навукоўцы з Універсітэта Макмастара ў ЗША. Яны высветлілі, што жанчыны, якія выпіваюць дзве вялікія шклянкі малака ў дзень, пасля трэніроўкі на трэнажорах губляюць больш тлшчы і лети падцягаюць м'ясыцы, чым тыя, хто п'е энергетычныя напоі.

лочнай прадукцыі на экспарт. Мы маем значнае павелічэнне аб'ёмаў рэалізацыі вытворчасці масла, і, разам з тым, сёння сусветныя цэны складаюцца не на нашу карысць.

Абсталяванне вырашае ўсё

Менавіта для таго, каб быць канкурэнтаздольнымі, за апошні год на Мазырскім малочным былі ўведзены дзве новыя пастэрзацыйна-ахладажальныя ўстаноўкі. Замежнае абсталяванне сусветнага ўзроўню зараз у цэху асноўнай вытворчасці (яна перапрацоўвае 20 тон сыравіны ў гадзіну) і ў цэху дзіцячага харчавання — магутнасцю 5 тон. Яны дазваляюць значна скараціць час перапрацоўкі і выкачаць больш якасна працэсы пастэрзацыі. Дарэчы, хаця калектыву малаказавода — больш 550 чалавек, на вытворчасці людзей пабачыш ншмат: асноўную частку работ за раз выконвае

Начальнік аддзела збыту Ірына ДАШКЕВІЧ і намеснік дырэктара па камерцыйных пытаннях Аляксандр СІЛІЧ на складзе гатовай прадукцыі прадпрыемства.

Тлустае малако карыснае

Транспальміталейнавая тлустая кіслата, якая знаходзіцца ў малочным тлшчы, значна зніжае рызыка развіцця цукровага дыябету. Даследчыкі Гарвардскага ўніверсітэта ідэнтыфікавалі злучэнне, якое ўваходзіць у састаў малочнага тлшчы, уживанне якога значна зніжае рызыка развіцця цукровага дыябету 2 тыпу. Гэтае злучэнне — транспальміталейнавая тлустая кіслата — не прадукцыруецца ў арганізме і паступае ў яго выключна з ежы. Традыцыйна дыеталогі рэкамендуюць абмяжоўваць уживанне тлустых малочных прадуктаў, аднак атрыманыя даследчыкі звесткі паказваюць, што такое рашэнне не з'яўляецца аптымальным. Значна больш карысці прынясе адмова ад прадуктаў фаст-фуду. Яны ўтрымліваюць вельмі шмат часткова гідрагенізаваных раслінных алеяў, уживанне якіх павышае рызыка развіцця розных захворванняў.

КАЛЕКЦЫЯ ўзнагарод

Гарманічна спалучаючы дасягненні сучаснага менеджменту, перспектывныя тэхналогіі і вывучэнне еўрапейскага вопыту, мазырскае прадпрыемства дабілася высокіх вынікаў дзейнасці. ПУП «Мазырскія малочныя прадукты» — нязменны ўдзельнік шматлікіх міжнародных і айчынных выстаў. Вельмі вялікая калекцыя ўзнагарод сустракае на праходнай кожнага, хто трапляе на прадпрыемства. Многія прадукты неадной адзначаны ўзнагародамі розных конкурсаў якасці і выстаў. Але галоўнай узнагародай тут заўсёды лічаць увагу пакупніка.

Цікавыя факты аб малаце

- Вага сярэднястатыстычнай малочнай каровы роўная вазе сталага самца палярнага мядзведзя.
- У старажытнай Русі ў насудзіну з малаком запускалі жабу, каб яно не кісла.
- З дапамогай малака можна лёгка вывесці свежую чарнільную пляму.
- Рэкамендуецца праціраць малаком пазалочаныя рамы і лостэргі.

Малако ў сухім астатку

Сёння на прыватным унітарным прадпрыемстве «Мазырскія малочныя прадукты» ідзе вялікая рэканструкцыя па абсталяванні тэхнікай, прызначанай для вытворчасці сухога малака.
 — Гэтым прадуктам камбінат раней не займаўся, аднак кан'юнктура рынку складаецца кожны год па-рознаму, — адзначае начальнік аддзела збыту Ірына Дашкевіч, — у адзін год прыярытэтам становіцца цэльнамалочная прадукцыя, у другі — сухое

малако. Трэба захоўваць баланс і мець магчымасці вырабляць тое, што запатрабавана менавіта ў гэты момант.
 Згодна з праграмай развіцця прадпрыемства, распрацаванай на 2011—2015 гады, у хуткім часе ўступіць у строй новы цэх па сушчэнні малака, што дазволіць у поўнай ступені змяніць структуру выпуску прадукцыі, адсіць ад сацыяльна значных відаў яе, каб палепшыць эканамічныя паказчыкі і ў цэлым пашырыць спектр малочных прадуктаў, якія вырабляюцца.
 Ірына АСТАШКЕВІЧ, Алена ДАЎЖАНОК.
 УНП 490419919

У мазырскіх камунальнікаў дынаміка станоўчая

На Усебеларускім Сходзе падкрэслівалася, што асноўнай мэтай развіцця краіны з'яўляецца будаўніцтва дзяржавы для народа. У яе рэалізацыю немалы ўклад уносяць і работнікі жыллёва-камунальнай гаспадаркі краіны, якія стараюцца забяспечыць насельніцтва і іншых спажыўцоў якаснымі паслугамі. Як спраўляецца з гэтымі задачамі калектыў КЖУП «Мазырскі райжылкамгас», і пойдзе гаворка ў гэтым матэрыяле.

Прызначаць шчыра, дык на прызначаны час сустрэчы з генеральным дырэктарам прадпрыемства Эдуардам РАМАНОВСКИМ наша звяздоўская брыгада крыху прыпазіліся з-за непрадугледжаных спраў. І калі мы з'явіліся ў яго кабінце, Эдуарда Анатольевіча там не аказалася. У прыёмнай сакратар паведала, што ў яго таксама была адна справа, якую трэба было аператыўна вырашыць. Мы ўсё добра разумелі: камунальныя службы — на вострыні жыцця. Без удзелу нічога не абыходзіцца: там трэба ўхіліць цец на даху шматпавярховка, тут прывесці ў парадак каналізацыю, адрамантаваць кватэру, падправіць тратуар, пракласці трубу, заасфальтаваць дарогу паміж дамамі...

А за ўсім гэтым — выканаўцы. Не дзясяткі, а многія сотні. А калі дакладней, дык у калектыве 2780 чалавек, работу якіх трэба спланавана, арганізавана, правяраецца. Ды, урэшце, самая вялікая адказнасць за ўсе справы, за ўсё добрае і не вельмі ляжыць на плячах кіраўніка прадпрыемства.

Эдуард Анатольевіч закончыў тры вышэйшыя навуковыя ўстановы. 17 гадоў працуе ў сістэме ЖКГ. Колькасць падзяж ён не лічыў, а воль прыводзіць прыклады адна. Рэдка выпадак, бо ў іншых кіраўнікоў прадпрыемстваў «гарачай» галіны (і мы гэта добра ведаем) вымоў куды больш.

У разгар лета — з думкай аб зіме.

Зараз асноўная наша задача, — гаворыць ён, — падрыхтаваць да асенне-зімовага перыяду жыллёвага фонду, ацяпляльных сістэм і прадастаўленне комплексных камунальных паслуг насельніцтву. Выконваем усё намечаныя планы, для чаго прадпрыемству былі выдзелены бюджэтыя сродкі. Асаваенне іх ідзе згодна з распрацаванымі графікамі. Большая частка работ, можна сказаць, ужо выканана: асваенне фінансаў пераваліла за 70 працэнтаў.

Гэтую падрыхтоўку мы пачынаем адразу пасля заканчэння ацяпляльнага сезона?

Не зусім так.

Яна бесперапынная і

працягваецца круглы год, бо ёсць розныя віды работ, якія можна выконваць летам ці зімой. Трэба, скажам, замяніць старыя інжынерныя сеткі цеплазабеспячэння — гэта робім у цёплым летнім дні, каб насельніцтва не адчувала дыскамфорту. Дарчы, гэтую работу светла мы выконваем практычна без прыцягнення старонніх падрадных арганізацый. Іншымі словамі, сваімі ўласнымі сіламі ўсё робім, на што атрымалі неабходную ліцэнзію. Больш за тое, заключылі дагаворы з выкананнем падрадных работ у іншых раёнах ЖКГ па пракладцы цепласетак, што дае нам магчымасць зарабіць дадатковыя грошы.

А там што, сваіх работнікаў няма?

Указаныя работы — вельмі спецыялізаваныя, і такіх спецыялістаў можа не знайсці ў нашым раёне. А ў нас яны ёсць, і мы гатовы прывесці некаму на дапамогу на

ўзаемавыгадных умовах.

— Мы вось ужо два дні ў Мазыры, шмат дзе пабылі і ніколі не бачылі, каб недзе на вуліцы было перакапана, недзе было разрыта, што стварае няўзручнасці для людзей. Чым патлумачыце гэта?

— Справа ў тым, што ў мінулыя гады практычна ўсе падземныя трубы цеплавых крыніц былі заменены на трубы ПП (папярэдне ізаляцыяныя), якія служыць паўстагоддзя, а то і больш, і тым дасягаецца вялікі эканамічны эфект. Таму ўсе работы падобнага роду перанесены на ўнутрыкватэрныя сеткі. Там заменена ўжо звыш паловы (ад спланаванай колькасці) труб — 63%. Ад графікаў адставанню няма.

Дадатковы заробак не муляе

— Эдуард Анатольевіч, нядаўна мы расказвалі на старонках нашай газеты аб рабоце калектыву камунальнікаў Жлобінскага раёна «Уніком», і там таксама шырока практыкуюцца сістэмы дадатковых заробкаў. Скажыце, калі ласка, што яна дае вам? У вас работы не хапае, ці што?

— Усё даволі проста. Бо давайце параважым па-жыццёваму: каму не хочацца падрабываць, атрымаць большую зарплату, набыць неабходны тэхніку, прыборы, інструменты і г.д.? Я вось называю такую лічбу — 18 мільярд рублёў, якія мы зарабілі летась дадаткова, — і пытаю: яны што лішня для нас, нам іх нехта падарыў? Не, гэта своеасаблівы фінансавы рэзерв, які, як гаворыцца ў народзе, не муляе. Дзякуючы гэтай суме і іншым заходам зарплата ў нашых работнікаў падрастае.

— І якая яна сярэдняя ў вас? — 2 млн 300 тыс. рублёў, што вышэй за аналагічны леташні рырэд на мільён рублёў. Вадама, гэта не паказчык для нашага прадпрыемства, бо 30 працэнтаў з агульнай колькасці пераналі — гэта катэгорыя людзей з нізкім заробкам, які мы дапамагам да мінімальнага заробку. У той жа час ёсць у нас працаўнікі з куды большай аплатай. Зварыць на падрадных работах, напрыклад, атрымаюць ад 5 да 8 млн, дахушыць — ад 4 да 6 млн і слесары па абслугоўванні цеплавых вузлоў — ад 3 да 4,5 млн рублёў.

— Дарчы, гэтую работу светла мы выконваем практычна без прыцягнення старонніх падрадных арганізацый. Іншымі словамі, сваімі ўласнымі сіламі ўсё робім, на што атрымалі неабходную ліцэнзію. Больш за тое, заключылі дагаворы з выкананнем падрадных работ у іншых раёнах ЖКГ па пракладцы цепласетак, што дае нам магчымасць зарабіць дадатковыя грошы.

— А ці ёсць упэўненасць у тым, што бізнэс дасць вам прыбытак? — Кажуць так (усміхаюцца): «Хто не рызыкуе — той не п'е шампанскага». Час пакажа. Але не забывайце, што мы працуем, каб стварыць камфорт для людзей, задаволеныя комплекс іх патрэб. Дык вось, тое месца, аб якім я кажу, вельмі малюўнае, прыяць побач. Міркую, што знойдуцца ахвотныя адпачыць тут, прывесці венач у рэстаране, пакатацца на лодцы і г.д.

«Лавы прымірання» — самае папулярнае месца для фатаграфавання ў мазыры і гэсця горада.

— Як бачым, вы ўсё разлічваеце, намчаеце перспектывы... Працяканне дахаў дамоў, у выніку чаго даводзілася рамантаваць кватэры верхніх паверхаў. Дык вось, летас ўласнымі сіламі мы адрамантавалі 132 тысячы квадратных метраў дахаў, і тым самым латок скарацілі на 73 працэнты. Больш за тое, калі ў 2010 годзе на рамонце падплетных кватэр было зрасходавана 900 мільянаў рублёў, дык летася — 206 мільянаў.

— Інакш і быць не можа: час патрабуе гэтага. Прывяду яшчэ адзін прыклад тых разлікаў. Яшчэ год таму ў склад райжылкамгаса ўваходзілі тры даччыныя прадпрыемствы. Мы правялі такую рэарганізацыю, што засталася галоўнае прадпрыемства і адзін філіял «Мазырцелпаста». У выніку летася выдаткі вытворчасці скараціліся на 3 млрд 700 млн рублёў.

Праграма «Чысты дом, чысты двор» — у дзейнасці

— Эдуард Анатольевіч, а ці арганізоўваеце вы насельніцтва на сумесную работу па добраўпарадкаванні населеных пунктаў?

— Абяваюць. Напрыклад, жыхары за свой кошт набываюць будаўнічыя матэрыялы, а мы пускаем іх на рамонце паддахаў. Сёлета было 93 заяўкі ад людзей на такія работы. Выкананне іх складае сёння 60 працэнтаў.

Далей. Раней жыхары ішлі да нас са скаргамаі, прапановамі рознымі, а зараз — мы да іх (у дамы ці групы дамоў, папярэдне пацікавіўшыся, якія пытанні хвалюць людзей). На сходах выпрацоўваецца тактыка і стратэгія сумеснай работы. І як вынік гэтага, было прынята такое рашэнне: мы вырабляем малыя архітэктурныя формы, а жыхары ўстанавляюць іх у дварах, наводзяць там парадкаў.

— А якая яна сярэдняя ў вас? — 2 млн 300 тыс. рублёў, што вышэй за аналагічны леташні рырэд на мільён рублёў. Вадама, гэта не паказчык для нашага прадпрыемства, бо 30 працэнтаў з агульнай колькасці пераналі — гэта катэгорыя людзей з нізкім заробкам, які мы дапамагам да мінімальнага заробку. У той жа час ёсць у нас працаўнікі з куды большай аплатай. Зварыць на падрадных работах, напрыклад, атрымаюць ад 5 да 8 млн, дахушыць — ад 4 да 6 млн і слесары па абслугоўванні цеплавых вузлоў — ад 3 да 4,5 млн рублёў.

— А там што, сваіх работнікаў няма?

Указаныя работы — вельмі спецыялізаваныя, і такіх спецыялістаў можа не знайсці ў нашым раёне. А ў нас яны ёсць, і мы гатовы прывесці некаму на дапамогу на

Тут у гутарку ўступіла намеснік генеральнага дырэктара па ідэалагічных пытаннях Алег Валыцінвіч Бялко.

— Згодна з адпаведным рашэннем, у горадзе створаны так званыя КТЭС — камітэты тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання. Мэтай іх з'яўляецца, у прыватнасці, наведанне парадку ў дварах, на вуліцах і г.д. І вось у старэйшым камітэце мікра-раёна «Усходні», кіраўнік цэнтра работы з падлеткамі Тацяна Зелянюкоўскай з'явілася цікавая ідэя ў рамках праекта «Чысты двор, чысты двор», якую падтрымалі кіраўнікі КЖУП.

Ажыццўленне яе пачалося са сходаў з жыхарамі мікра-раёнаў і іх растлумачвалі сутнасць задуманага: прыняць актыўны ўдзел у добраўпарадкаванні двараў, пад'ездў шматпавярховкаў, стварыць у іх прыгожасць і ўтульнасць. Хто зробіць гэта лепш, таго чакаюць турсытныя псуўкі на Чорнае мора.

Ідэя, загалі, сакаўная і заманная. Але хто дасць грошы на псуўкі? Знайшла добрая душа ў асобе мастака кіраўніка дзіцячага танцавальнага калектыву «Палеская зорачка» Алены Руданкі, якая прыняла наладзіць дабрачынны канцэрт і вывучэння грошы адыць на псуўкі. Ён пад гарачы апладысменты прайшоў у гарадскім Доме культуры (было прададзена 535 білетаў).

Цяпер засталася зрабіць так, каб жыхары ўключыліся ў конкурс, прыняліся за справу. Ахвотнікаў спачатку не было. І тут зноў вызначылася Тацяна Леанідаўна, якая ў сістэме ЖКГ працуе 25 гадоў і валодае мастацкімі здольнасцямі. Яна знайшла групу памочнікаў і аднадушцаў, якія працавалі дружна і весела. І вось у двары дома па вуліцы Інтэрнацыянальнай, 51 з'явіліся малая архітэктурныя формы з каменю, дрэва, бетону, клумбы з кветкамі. Двор было не пазнаць.

— Ці падтрымалі групу энтузіястаў жыхары іншых дамоў? — А як жа! Насельніцтва дома № 48 гэтай жа вуліцы ліквідавалі ў двары незаконна аўтастанавы і ў верасні зрабілі пляцоўку з арэямі, лаўкамі, пасадзілі дрэвы і дэкаратыўныя кусты, змайстравалі з розных матэрыялаў фігуры звароў і птушак.

А ў адным пад'ездзе былі адрамантаваныя сцены і на іх намаляваны на ўсіх паверхах розныя сюжэты. З'явіліся тут вазоны з кветкамі, кашп і г.д. Прыгожасць ды і толькі!

Удзельніцаў акцыі стала столькі, што паўставала пытанне: як іх заахоўваць, зрабіць так, каб нікога не абысці, не пакрыўдзіць? І тут да справы падключыліся 15 прадпрыемстваў. Руху дапамогі працягнулі і прадпрыемлінікі. Незалежная аўтарытэтная камісія вызначыла лепшыя дварыя тэрыторыі і пад'езды, назвала 25 канкурсантаў-пераможцаў, і сярод іх былі разгэраны бяспрыйгршыны лоты. Ва ўрачыстай атмасферы на стадыёне ў прысутнасці соцень людзей адзінацці з іх былі ўручаны тэрыторыі, і там адбыўся канцэрт сіламі маленькіх артыстаў з удзелам вядомага беларускага кампазітара Эдуарда Ханка.

Што і кажаць, досвед дастойны для распаўсюджвання і ў іншых арганізацыях ЖКГ рэспублікі.

Віктар БОЙКА, Алена ДАУЖАНОК, Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

УНП 400064998

ПРАДУКЦЫЯ ААТ «БЕЛАРУСКАБЕЛЬ» ВЫРАТОЎВАЕ ЖЫЦЦІ

— Зараз на нашым прадпрыемстве распрацоўваецца вогнеустойлівы кабель, які будзе адпавядаць міжнародным стандартам. Ён будзе захаўваць усе неабходныя ўласцівасці і характарыстыкі ва ўмовах уздзеяння палымі, — паведамляе галоўны інжынер прадпрыемства Сяргей БАРАНОУСКИ. Ён упэўнены, што новая прадукцыя будзе запатрабаванай, і растуць машыны, што вогнеустойлівыя кабели захаўваюць сваю працаздольнасць ва ўмовах пажару на працягу мінімум 90 хвілін (максімум 180). Гэта вельмі важна, калі, напрыклад, на ніжніх паверхах будынка адбыўся пажар і ўсё вакол палае. У гэты час выключэнне пажара і ўсё вакол палае. У гэты час выключэнне пажара і ўсё вакол палае. У гэты час выключэнне пажара і ўсё вакол палае.

Перспектыўныя кірункі

Зразумела, гэта не адзін кірунак, па якім рухаецца буйное мазырскае прадпрыемства. Агульнавядома, якімі вялікімі крокамі зараз развіваюцца ўсе лічбавыя тэхналогіі. Менавіта таму на прадпрыемстве ўжо ўсталявана абсталяванне і рэалізавана праграма вытворчасці лічбавых кабеляў для перадачы інфармацыі. Гэты від прадукцыі выкарыстоўваецца для правядзення ў дамы інтэрнэту і лічбавых тэлебачання. Спецыялісты упэўнены ў перспектывах кірунку: сёння амаль не знойдзеш дома, дзе не было б як мінімум аднаго камп'ютара і тэлевізара.

— Таксама кіраўніцтва прадпрыемства разглядае на перспектыву і магчымасць выкарыстоўвання нашай прадукцыі пры будаўніцтве і эксплуатацыі АЭС, — расказвае намеснік дырэктара па забеспячэнні і арганізацыі перавозаў Уладзімір Камеш. — Безумоўна, пры гэтым узнікне вялікая патрэба ў энергетычных і с-

лавых кабелях. Менавіта таму мы разглядаем магчымасць вырабы гэтай прадукцыі для энергетыкі на нашым прадпрыемстве. Выкананне кабеляў з кожным годам становіцца ўсё больш складаным і дасканалым. Сёння трэба рабіць новыя мадыфікацыі тых сілавых кабеляў, якія мы вырабляем даўно. Напрыклад, у вогнеустойлівым выкананні, з нізкім газадымнавыдзяленнем, безгазалавыя... Для гэтага неабходна абсталяванне, у тым ліку броне-машыны. Яна абараняе самыя розныя мадыфікацыі кабеляўных вырабаў дзвума слаямі сталёвай бранястужкі, якая накладаецца спіральна таўшчыняй 0,3 мм. Гэта дазваляе дадаткова захаўваць кабелі ад знешніх механічных уздзеянняў. Пры рамонце ліній такі абаронены кабелі будзе вельмі складана пашкодзіць.

Вялікае абнаўленне абсталявання

Акрамя таго, на ААТ «Беларускабель» набылі тандэмныя лініі. Яны дазваляюць

на працягу неабходнага часу падтрымліваць функцыі пажаратупаўня.

Для таго каб пачаць вырабляць гэты від прадукцыі, кіраўніцтва ААТ «Беларускабель» правяло конкурс, і зараз заказаны машыны, якія будзе абмонтаваць спецыялізаваная слободная жыва кабелю, якая праеодзіць ток. Менавіта такая апрацоўка дазваляе захаўваць усе ўласцівасці і функцыянальнае прызначэнне кабелю ва ўмовах уздзеяння палымі. Дарчы, ужо ў жніўні пачынаецца пастаўка абсталявання. Яго мантаж плануецца правесці на працягу 1-2 месяцаў і прыкладна ў лістападзе-снежні новыя вырабы пачнуць актыўна прадавацца. Дарчы, у такіх кабелях ёсць вялікая патрэба як на ўнутраным рынку, так і на рынках Расійскай Федэрацыі, Казахстана. Тым больш, у межах мытнага саюза прадпрыемствы будуць вымушаны пераходзіць на выкарыстанне вогнеустойлівых кабеляў.

Прадпрыемства ААТ «Беларускабель» (раней «Мазыркабель») было арганізавана ў Мазыры ў 1958 годзе. На ўзвышшы прыпяці размясціліся карпусы завода. З моманту адкрыцця прадпрыемства лічылася адным з лепшых у кабельнай галіне на прасторах былога Саюза, а цяпер краін СНД.

Мазгавы цэнтр прадпрыемства

Вывучэнне кан'юнктуры рынку, якім займаюцца маркеталагі ААТ «Беларускабель», дазваляе пастаянна папярэжа наменклатуру прадукцыі. Асноўныя спажыўцы кабелю з Мазыра сёння — Расійская Федэрацыя, Украіна, Казахстан. Зараз далучаюцца краіны Еўрасаюза і Прыбалтыкі. Заключаны кантракты з Кіпрам, партыя

Супрацоўнікі планова-эканамічнага аддзела Тацяна СКАВАРАДА, Кацярына ВЕРЭС, Людміла ДУДКОўСКАЯ (начальнік) і Вольга ПІВАВАВА.

прадукцыі чакае адзрукі ў Харватыю. Выкарыстанне сучаснага абсталявання і мэтанакіраваная праца па сертыфікацыі гарантуюць высокую якасць прадукцыі. Дарчы, якасці на прадпрыемстве заўсёды надаецца вялікая ўвага. Тут укараненая сістэма якасці на базе міжнародных стандартаў серыі ISO 9001:2008 і сертыфікаваная органам па сертыфікацыі DEKRA (Reg. No 2040221). Штогод наменклатура прадпрыемства папаўняецца ўсё новымі маркмаі кабеляна-правадніковых вырабаў.

Супрацоўнікі аддзела маркетынгу: Андрэй ПАДАЛІНСКІ, Яўген РУДОЙ, Аляксей ЦІМАШОЎСКИЙ, Сяргей ПУГАЧ (начальнік), Ірына АРХІПАВА, Рыма КРУКОўСКАЯ.

— Добрая маркетынговая палітыка прадпрыемства — залог поспеху ўсёй вытворчасці. Менавіта таму спецыялістаў аддзела маркетынгу, якія працуюць пад кіраўніцтвам Сяргея Пугача, тут вельмі ценяць і называюць «заканадаўцамі». Яны пільна сочаць, на што рэагуе рынак, што і па якой цане можна прадаць. І пад гэтыя патрабаванні распрацоўваюцца самыя розныя кабеляныя вырабы, якія потым асвойваюцца і выпускаюцца на вытворчасці, робіцца неабходныя заяўкі на набыццё пэўнага абсталявання.

— Маркеталагі маюць цесныя стасункі з патэнцыяльнымі спажыўцамі. Менавіта яны павінны адчуць,

выконваць адначасова тры тэхналагічныя працэсы. Калі раней асобна выконваліся валячэнне, адпал і накладанне ізаляцыі, і на кожным працэсе працаваў асобны рабочы, то новыя сучасныя тэхналогіі дазваляюць аб'яднаць гэтыя тры працэсы ў адзін. Зразумела, павышаецца і хуткасць выканання працы. Сёння гэта 1,5 тысячы метраў у хвіліну пры абслугоўванні адным аператарам. Такім чынам зніжана кабыкошт і павышаецца канкурэнтаздольнасць вырабаў.

У кіраўніцтва мазырскага прадпрыемства ёсць планы па развіцці цэха, дзе выпускаюць апрацаваныя вілкі для складаных бытавых прыбораў. Тут таксама распрацаваны цэлы план мерапрыемстваў. Закупляецца абсталяванне, якое дазволіць аптымізаваць і аўтаматызаваць цяжкую ручную працу і зноў жа павялічыць прадукцыйнасць. На чарзе закупка замежнага ліццёвай машыны вертыкальнага выканання з рухомым сталом, што дазволіць замяніць увесь існуючы парк ліццёвага абсталявання. На гэтым абсталяванні таксама будзе працаваць толькі адзін аператар. Да той, што ўжо працуе, набываецца яшчэ адна машына для мёрнай рэзкі загатоўкі з проваду — каб на поўную магутнасць загрузіць ліццёвую машыну. Адначасова купляецца і шэраг выпрабавальнага абсталявання. Усё гэта павінна спрыяць бесперапыннай і максімальна эфектыўнай працы на кожным працэсе вытворчасці.

Красамоўныя лічбы

— На працягу трох гадоў наша прадпрыемства працуе стабільна, з нарастаючымі тэмпамі. Даведзеныя паказчыкі выконваюцца, — адзначае намеснік дырэктара па эканоміцы і фінансах Лідзія Кудрыцкая. — Так, з гэтага года мы выконваем асноўны паказчык — сальда знешнеэканамічнай дзейнасці. Летася яно ў нас было ў мінусе: мы ўзволілі імпортнае сыравіны больш, чым экспартвалі прадукцыі. Сёлета сальда знешняга гандлю ў нас станоўчае, за першую палову 2012 года яно складае \$1 мільён 174 тысячы. Выконваюцца аб'ёмны вытворчасці прамысловыя прадукцыі. Пры даведзеных 105% у нас зараз 108,3%. І па выпуску прадукцыі мы нарочываем аб'ёмы. Да таго ж, калі летася 30% прадукцыі пайшло на экспарт, то сёлета экспарт прадукцыі складае 47% ад агульнага аб'ёму. Заробак, вядома, зазавда высокім назваць нельга, але ж у сярэднім нашы супрацоўнікі (770 чалавек) атрымліваюць да Вр3 мільянаў.

Праблемы, якія паступаюць вырашаюцца

— Справа ў тым, што ў Беларусі зусім не вырабляецца сыравіна для вытворчасці кабелянай прадукцыі: ні медная катанка, ні пластыкаў, — адзначае галоўны інжынер ААТ «Беларускабель» Сяргей Барановіч. — Чакаем, што ў Пінску хутка пачне працаваць на поўную магутнасць завод па вытвор-

Прадпрыемства вырабляе мантажныя праводы, тэрмадыяэлектычныя праводы, малагабарытныя і цеплаустойлівыя праводы, сілавыя кабели і кантрольныя кабели, кабели сувязі, радыёчастотныя кабели, а таксама кабели і праводы рознага спецыяльнага прызначэння з жылляў з меднага і алюмініевага дроту. Сфера ўжывання вырабаў ахоплівае такія галіны народнай гаспадаркі, як радыёэлектроніка, авіяцыйная тэхніка, прыборабудаванне, будаўніцтва, сувязь, тэлемаўнікцыя і электратэхніка.

Супрацоўнікі тэхнічнага аддзела: Валыцін ПРЫХОДЗЬКА, Тамара ЗАХАРЧАНКА, Дзмітрый ФІРАНЧУК, Вольга ЖУКІ і Ніна СЕМЯНЕНКА (начальнік).

тоўваецца сыравіна нізкай якасці. Гэта, безумоўна, уплывае на канчатковую цану прадукту, з якой нам цяжка канкуруваць. Між тым, на рынку часам назіраецца не вельмі добрасумленна канкурэнцыя, і атрымліваецца, што прадукцыя па нізкай цане мае сумніўныя тэхнічныя характарыстыкі. Вы ведаеце, што пажары часта адбываюцца з-за таго, што выкарыстоўваліся няякасныя кабеляныя вырабы. Мы імкнемся працаваць у кірунку палепшэння характарыстык кабеляных вырабаў, асабліва ў адноснах да пажарнай бяспекі.

Цэх №2. Апрацоўшчык Анатоль ФІНКЕЛЬШТЭЙН задае параметры працы тандэмнай лініі «TEL-20».

Цэх №2. Скрутчык Ігар ШЭУКА на ліній скруткі кабелю высокамоўнага для лічбавых сетак шырокапаўнаснага абнавіцкага доступу.

часці пластыкаў. Сёння там дабіваюцца неабходнай якасці і тых аб'ёмаў, якія мы можам перапрацаваць. Мы вырабляем прадукцыю, якая выкарыстоўваецца ў краінах Еўрасаюза і мае жорсткія патрабаванні па экалагічнай бяспецы. Яны выпускаюць пластыкаў толькі агульнага прызначэння. Менавіта там частку сыравіны мы закупляем на беларускіх універсальнай гандлёвай біржы, а таксама ў беларускіх прадстаўнікоў расійскіх вытворцаў сыравіны.

Сярод праблем на ААТ «Беларускабель» называюць і недахоп кваліфікаваных кадраў. Справа ў тым, што ў Рэспубліцы Беларусь адсутнічаюць спецыялізаваныя вучэбныя ўстановы для навучання кабеляшчыкаў. Таму пры прыёме на працу прыводзіцца і навучанне гэтай спецыяльнасці.

Ірына АСТАШКЕВІЧ, Алена ДАУЖАНОК, УНП 400083186

Знаёмім з суразмоўцам

Родам з Буда-Кашалёўскага раёна, дзе вырас і закончыў Дуравіцкую сярэднюю школу. Далейшая вучоба — у інстытуце механізацыі сельскай гаспадаркі, які закончыў як Беларускай аграрна-тэхнічнай універсітэту. У Мазырскі раён трапіў у 1995 годзе і спачатку займаў (тры гады) пасаду інжынера ў сістэме райсельгас-тэхнікі, а затым (звыш сямі гадоў) — гапоўнага інжынера ў вядомай гаспадарцы — КСУП «Саўгас-камбінат «Зара», якой 13 гадоў кіраваў таленавіты арганізатар вытворчасці Уладзімір Андрэевіч Дворнік, што працуе цяпер старшынёй Гомельскага абласнога выканаўчага камітэта.

Высокі прафесійны ўзровень маладога спецыяліста, яго старанне, ініцыятыва, умненне ладзіць з людзьмі былі на заслугах ацэнены, і таму яму даручылі ўзначаліць згаданую вышэй гаспадарку. Было гэта шэсць гадоў таму. І сёння дзяржаўнае прадпрыемства «Слабадское імя Леніна» з'яўляецца адным з лідараў сельскагаспадарчай вытворчасці Мазырскага раёна. На яго раўняюцца, яго вопыт вывучаюць і прымяняюць іншыя гаспадаркі.

Юрый Мікалаевіч не спыняецца на дасягнутым. Ён вучыцца ў Акадэміі пры Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Каб атрымаць новыя веды, каб весці свой калектыў наперад і наперад.

ХТО ЁСЦЬ ХТО

Агульная зямельная плошча гаспадаркі — 12,5 тысячы гектараў, сельгасугоддзю з іх — 7740, ворыва — 4200 гектараў. Гэта чацвёртая частка апрацаванай прадпрыемствамі аграпрамысловага комплексу раёна зямлі. Сярэдні бал ворыва — 28,7, а ў цэнтральнай сядзібе Слабада — 31.

Ганаровыя дыпламы і граматы

Ад Мазыра да аграпрадка Слабада 15 кіламетраў. Паці, паці і паці. То з пасадамі кукурузы прамільніць яны міма нас, то з маладым садамі, што набірае моцы, то з толькі што скошанай люцэрнай, то з механізатарамі, якія шчыруюць на камбайнах ды трактарах.

Юрый Мікалаевіч аб'ездзіў на сваім «фальксвагене» паўгаспадаркі, пабываўшы тут і там, азнаёміўшыся са станам спраў на месцах і даўшы каму-нікому з работнікаў пэўныя рэкамендацыі, ужо чакаў нас у сваім кабінэце, на сценах якога шматлікія ганаровыя граматы і дыпламы за вытворчыя поспехі. А вось і кубкі, заваяваныя ў спартыўных спаборніцтвах.

Перахапіўшы наш позірк, скіраваны туды дырэктар гаворыць, што гэта яшчэ не ўсе здбыткі, бо вось грамат і дыпламы чакаюць свайго ганаровага «месца пражывання». З усяго сказанага і пачулага мы робім выснову, што жыццё ў гаспадарцы кіліць, што тут высокі працоўны напал. І не памыляемся.

Гапоўны аграном Віталь АСТАПЕНКА раздае экіпажам плакаты «Ураджай-2012».

Ініцыятыва, ударная праца і бачанне перспектывы — ГАРАНТЫЯ ПОСПЕХУ

Пра гэта і многае іншае — наша гутарка з дырэктарам дзяржаўнага прадпрыемства «Слабадское імя Леніна» Юрыем БАЖАНКОВЫМ

Мільярды за малако

Расказваем Юрыю Мікалаевічу пра тое, што бачылі па дарозе, і ён адразу адзначае, што малады садок — не іх, а Мазырскі сортавырабавальны станцыя, якая мае ўласнае гроднінскошывіца. А вось 80-гектарнае поле, дзе прадавала тэхніка, адносіцца да Слабадскога. У прыватнасці, на ім ужо ўзялі другі ўрок люцэрны. Першы даў 20 тон, другі — 10, і трэці таксама павінен даць 10 тон.

— Добры корм, высокакаларыйны сенаж з яго атрымліваецца. Асноўная стаўка на кукурузу, 2,2 тысячы гектараў пад ёй зараз, і гэтага хопіць, каб цалкам забяспечыць палігоўнае паўтарагадовым запасам кармоў, — разважае дырэктар. — У нас нармальна атрымліваецца з жывёлагадоўлі, ёсць поспехі і ў раслінаводстве.

— Што значыць «нармальна»? — просім удакладніць яго.

— Кукурузу мы ўбіраем поўнай спеласці, і пачынаем звычайна гэтыя работы 15-20 верасня. — Працягвае свой апавед Юрый Мікалаевіч. — Такім чынам, мы нарыхтоўваем не проста, вобразна кажучы, ваду, вільгаць у яе масе, што прывесці можа да расстройства страўніка жывёлы, а паўнацэнны корм. І атрымліваецца, што ў адным кілаграме кукурузы — 0,4 кілаграма кармальных адзінак. Дык вось летась мы нарыхтавалі 32 тысячы тон кукурузнага сіласу і 6 тысяч тон сенажу. Іншымі словамі, 32,3 цэнтнера кармальных адзінак на умоўную галаву жывёлы, і гэты корм зрасходуюць толькі ў канцы сёлета года.

— Якія надойі на карову ў гаспадарцы? — Летась яны склалі 5251 кілаграм, сёлета — яшчэ вышэй. Вытворчасць малака — самая выдатная справа для нас. Ды мяркуючы самі па гэтых выніках. Рэнтабельнасць яго складае 60 працэнтаў, а выручка ад малака за месяц — 2,5 мільярда рублёў.

— А што з прывагамі жывёлы? — У цэлым па гаспадарцы яны штомесячна павялічваюцца на 816 грамаў, а на адкормачным комплексе — на 898. Рэнтабельнасць ад рэалізацыі прадукцыі комплексу летась дасягнула 70 працэнтаў. Для параўнання: калі я прайшоў у гаспадарку, яна складала 40 працэнтаў. Тады ж і надойі былі зусім іншыя. Напрыклад, на малочна-

варнай ферме ў Раманаўцы (раней гэта быў вытворчы сельскагаспадарчы кааператыву, далучаны да КСУП «Слабадское імя Леніна») ад каровы атрымлівалі за год на 2 тысячы (!) кілаграмаў малака, а летась вунь які крок наперад зроблены быў: летась не шэсць тон!

— Розніца відавочная. І чым гэта вы ўсё патлумачыце?

— Некалкі фактараў адыгралі тут сваю ролю. Каля трох гадоў таму ў калектыў прыйшоў у праўленне сельскай гаспадаркі і харчавання райвыканкама на пасаду гапоўнага зааагнініка і намесніка дырэктара па жывёлагадоўлі Васіль Іванавіч Клі-

Лепшы аператар па вырошчванні маладняку да трох месяцаў Святлана ЦЫПЛАКОВА і намеснік дырэктара па жывёлагадоўлі Васіль КЛІМОВІЧ.

У комплексе па адкорме буйной рагатай жывёлы.

мювіч. У сваёй справе гэта вельмі дасведчаны спецыяліст, які строга сочыць за захаваннем тэхналогіі ўтрымання жывёлы, догляду яе, кармлення, праводзіць вялікую селекцыйную работу. Тэхналогія гэтая ўсім вядомая, таму распавядаць аб ёй няма сэнсу, бо яна праіснава ўсім спецыяльных падручніках. Ад розненне толькі ў тым, што калі там рэкамендуецца вышываць цяляткі замяняльнікамі цэльнага малака, дык мы для ўказаных мэт прымяняем толькі малака натуральнае.

— А ці не лічыце, Юрый Мікалаевіч, што ваш асабісты вопыт, які вы набылі ў саўгасе-камбіна-

це «Зара» на пасадзе гапоўнага інжынера, вельмі спатрэбіўся для дасягнення высокіх вынікаў у жывёлагадоўлі? — Магчыма, гэта так, бо ў гаспадарцы, якую ўзначаліў Уладзімір Андрэевіч Дворнік, я прайшоў добрую школу, за што вельмі ўдзячны яму. Мы дасягнулі такога ж, як у «Зары», разрозненне толькі ў тым, што калі там рэкамендуецца вышываць цяляткі замяняльнікамі цэльнага малака, дык мы для ўказаных мэт прымяняем толькі малака натуральнае.

— У райвыканкаме нам казалі, што адной з гапоўных рыс вашага характару з'яўляецца імкненне вучыцца на лепшых прыкладах, пераймаць вопыт перадавых калектываў, і гэта ў многім забяспечвае поспех. Правільная заўвага?

— Правільная. Суседняй гаспадарцы такога ж профілю, які і наша

(а гэта КСУП «Козенкі-Агра»), кіруе шмат гадоў Уладзімір Васільевіч Жыліч. Ёсць у яго дзейнасці шмат такога, чаму варта павучыцца, ёсць што пераняць. Што і раблю. Ды і ў іншых таксама. Не магу не сказаць тут і пра тую дапамогу, тую рэкамендацыю, якая давала мне былыя старшыні райвыканкама Анатоль Васільевіч Ліс і названы вышэй Уладзімір Андрэевіч Дворнік. Не пакідае наш калектыў па-за ўвагай і сённяшні кіраўнік раёна Яўген Буніславіч Адаменка, які і параіць, і аператыўна дапаможа вырашыць тое ці іншае пытанне, і патрабуе... Чым не вучоба?

— А яшчэ ў райвыканкаме падкрэслілі, што ўжо і ваш вопыт гаспадарання дзе-нідзе бяруць на ўзбраенне...

— Можна, і так (усміхаецца). Вучыцца нікому і ніколі не позна. Было

247762, в. Слабада Мазырскага раёна, вул. Камсамольская, 49. Тэл. 8(0236) 33 99 69. E-mail: slobodskoe_lenina@mail.ru УНП 40003685

Раўненне — на Кляўцоў. І не толькі

Камбайнер-перадавік Яўген КЛЯВЕЦ.

б жаданне. Напрыклад, калі шэсць гадоў таму мяне прызначылі дырэктарам у Слабадское — што я ведаў аб гэтым КСУПе? Мала што. З кім раіцца, на каго спадзявацца? Вядома ж, на былога кіраўніка гаспадаркі Гнедзьку. Міхаіл Фёдаравіч старэйшы за мяне па ўзросце, 17 гадоў узначальваў яе ў цяжкія часы, зававаў матэрыяльна-тэхнічную базу, калектыў. Мы, як той казаў, знайшлі агульную мову, агульны інтарэс, працуем з ім у згодзе. Гнедзька з'яўляецца цяпер намеснікам дырэктара па вытворчасці.

А мае першыя і, лічу, вельмі важныя крокі на новай пасадзе — гэта сустрэчы з людзьмі як у калектывах былі, так і асабістыя. Унікаў у абстаноўку, аналізаваў, параўноўваў, імкнуўся, адным словам, дайсці да кожнага ў гэтай вялікай гаспадарцы (да яе ў 2007 і 2009 годзе далучылі тры вытворчыя сельскагаспадарчыя кааператывы), каб ведаць, хто на што здольны, каб зразумець жыццёвую пазіцыю чалавека. Гэтыя сустрэчы ўзлілі мяне ў тым, што многае можна зрабіць. Так яно і атрымалася. Бо людзі зразумелі тую мэту, якая я даводзіў да іх, і падтрымалі, успрынялі належным чынам.

— Нам здаецца, Юрый Мікалаевіч, што тым самым вы хочаце сказаць, што сіла і моц любога кіраўніка — у людзях, а людзей

Аграном-насеннявод Андрэй ГУД.

— у кіраўніку? — А як вы здагадаліся? (смяецца). Скажыце, калі ласка, а што можа зрабіць адзін чалавек (кіраўнік, начальнік), калі людзі ў яго не паверыць, на чыёму паважаць? Прымусяць? Мера вельмі ненадзейная. Ахвота ў калектыве павіна быць да працы, інтарэс. Тады, правільна ў народзе кажучы, горы зварыць можна.

Без пахвальбы скажу, што наша гаспадарка нацэлена на максімальны вынік. Утойваць не буду: адно атрымліваецца, да другога цягнемся, трэцяе пакуль быццам недасяжнае. Але прыйдзе час, і высокія тры рубяжы будуць узяты. Гапоўнае — ініцыятыва, старанне, бачанне перспектывы. Вось, напрыклад, што мог бы падумаць, што за апошнія тры гады сутачная надойі на карову ў нас павялічыцца ў два разы, што прывядзём у парадак 8 жывёлагадоўчых памяшканняў, перарабіўшы іх пад новыя тэхналогіі, што механізмам амаль усе асноўныя працэсы, што кожны дзень будзем прадаваць больш за 20 тон малака і што прыват жывёлы за месяц пераваліць за лічбу 80 тон? Правільна, мала што. Але я і мае намеснікі думалі і верылі, які і ў тое верылі, што прыйдзе час, і мы даб'ёмся 7-8-тысячных гадавых надояў на кожную рагую. Чаму? Таму што наш калектыў прытрымліваецца прынцыпу: «праца халадку не любіць».

— А парушылі дысцыпліну ў вас ёсць? — Радка хто адважваецца на негатыў. І калі тады заробіць на «абаранкі» за гэта, дзясяткамі заклівае. Бо мільёны рублёў губляе згодна з калектыўным дагаворам.

— Цікавыя факты, нічога не кажаш. І ўсё ж, Юрый Мікалаевіч, згадзіся, што тэхніка — гэта яшчэ не ўсё. Гапоўнае — хто і як працуе на ёй. Ці не так? — Спрачацца не буду. Дык вось, скажу вам, што механізатары ў нас — што трэба. Возьмем, напрыклад, Кляўцоў. Старэйшы з іх, «камандзір» (бацька, значыць) Аляксандр Андрэевіч, бацька якому працаваў у нас механізатарам — адмысловы кіроўца. Сыны яго Міхаіл, Яўген і Аляксандр ніколі не падводзілі ў рабоце, адказна ставяцца да справы. Мужыкі маладыя, гарачыя, але ім не стасуюць у рабоце Уладзімір Царык і Сяргей Чуб, у якіх стаж механізатараў — за 30 гадоў.

А возьмем брыгадзіра фермы аддзялення Раманаўка Івана Зуевіча. Ён летась быў лепшым у рэспубліцы па сваёй спецыяльнасці. Нядаўна стала працаваць у нас на комплексе па адкорме буйной рагатай жывёлы Наталля Акуліч, у якой дыплом бухгалтара. Але жанчына так асвоіла заагнітэхніку, што не стасуеся нікому ў рабоце.

А тым прыборам УГД, пра які я апавядаў, кіруе ветэрынар-гінеколаг Святлана Гаўрылава. Дзякуючы якой мы пазбавіліся ад пяцісот рагаль-ялавак.

— Не людзі, а золата, Юрый Мікалаевіч? — Во-во. Сплаў вопыту, таленту, старання,

Засыпаецца першае зерне.

Пра кукурузу мы ўбіраем поўнай спеласці, і пачынаем звычайна гэтыя работы 15-20 верасня.

Праца халадку не любіць

Таму што ведаюць: пад лямачы каменем вада не цячэ, каб дабіцца выніку — трэба папаць, паклінацца зямельцы толькі працы. А яна ж нялёгка. Увечце сабе, што той жа самай дзярцы трэба акно тры разы на дзень — раніцай, у абед і вечар прыйсці ў ферму, каб не прапала малако, што трэба свочасова даць жывёліне сілас, сенаж ды канцэнтрат, а цялятніцы напаліць малачком не адзін дзяткаст, а сотню двухтыднёвых, ды яшчэ і менашага ўзросту «дзіцята» — бычок ды цялушак... І гэтак далей. Пра механізатараў і іншых я ўжо не кажу.

— Вы па-спраўдному ўразлілі нас, Юрый Мікалаевіч, названымі лічбамі і фактамі. А такое вось пытанне цяпер: рэканструкцыю ці будаўніцтва фермаў праводзіце сваімі ўласнымі сіламі ці наймаеце нейкага падрядчыка? — У асноўным усё робім гаспадарчым спосабам: капітальныя рамонты, будаўніцтва, рэканструкцыя. Для гэтага старэйшы тры брыгады, і вось зараз капітальна рамонтую дзве фермы і будзем адну на 600 жывёлін. У гэты ўкладваем свае фінансавыя сродкі, якія заробілі раней. І іншага выйсця няма, бо ў нас сёння ўжо каля 5 з паловай тысяч кароў, быкоў і цялят, што на 10 працэнтаў вышэй у параўнанні з мінулымі годамі.

У новай МТФ будзе чатыры памяшканні для вытворчасці малака, два з іх — гэта цэльнамалочны блок з новым абсталяваннем і два для раздольных і сухастойных кароў. У старой ферме зробім мадэрнізацыю. Дарэчы, у нашым аграпрадкі (у Слабадзе) МТФ была пабудавана і дзейнічае з 1968 года. Ды яшчэ летась не ў цэнтры насеннага пункта знаходзіцца яна, ён апошнім часам пашырыў свае межы. Акулянае пытанне — прыняць яе адсюль, што і будзе зроблена, а памішканне пераабсталяем пад склад ці нешта іншае.

— Вось вы казалі мімаходзь, што ёсць пэўныя поспехі ў вас і ў раслінаводстве. Можна, нешта новае з'явілася тут? — Пра кукурузу мы ўжо гаварылі. Дадам толькі, што «царыца палёў» (дзе ў нас сілас, насенне і на зерне. У пачатку ліпеня ўбралі рапс. Ураджай, праўда, не такі, на які мы спадзяваліся (16,6 цэнтнера з гектара), але намалацілі яго 581 тону, што болей за леташняе на 150 тон. Азімага ячменю здабылі па 47 цэнтнераў з гектара. Набірае моцы бульба.

Чатыры гады таму пачалі займацца пшаніцай і пашыраем пасевы. Летась атрымалі тысячы тон збожжа, яе і здалі па дзяржстандарце трэцім класам з клейкавінай у 26 працэнтаў. Гатунок — беларускі «Дар'я» і нямецкі «Фінзія». 150 гектараў азімай і 100 — яравой. Пыпыт на яе добры, ды і цена нас задаволяла — па два мільёны рублёў за адну тону. Сёлета паспрабавалі заняцца і новай для нас цэпаліноўвай культурай — сояй, пад якую адпусцілі 150 гектараў. Паглядзім, на што яна здатная на нашых землях. Зараз мы вядзем уборку збожжавых культур.

Матэрыялы падрыхтавалі Віктар БОЙКА, Алена ДАУЖАНОК, Марына БЕГУНКОВА.

УНП 40003685

ЛІЧЫ І ФАКТЫ

У гаспадарцы ў аддзяленнях Маісеўка і Раманаўка налічваецца 58 пчоласем'яў, і кожны працаўнік прадпрыемства ў канцы года атрымлівае на бязвыплатна аснове паўтара літра мёду. Радуе высокай сваімі здбыткамі і возера, якое адравае кожнае раздольнае гаспадаркі па выніках года пяццю кілаграмамі карасёў, шчупакоў ды карпаў.

Хутка возера стане спраўднім раем для рыбакоў — яга добраўпарадкаў і зробіць яшчэ больш прывабным для адпачывальнікаў.

Мы падзякавалі Юрыю Мікалаевічу за шчырую гутарку і пажадалі яму і калектыву новых поспехаў, якія абавязкова прыйдуць.

І УГД — таксама

— Ці задаволены вы, Юрый Мікалаевіч, матэрыяльна-тэхнічным забеспячэннем гаспадаркі?

— А чаму ж не, калі ўлічыць, напрыклад, што ў нашым распараджэнні 43 трактары, 9 збожжаборачных і 6 кармаўборачных камбайнаў, дастаткова колькасць аўтатранспарту? Камбайны з кандыцыянерамі, што, вядома ж, стварае лепшыя ўмовы для работы механізатараў, трактары — энерганасычаныя, і гэта надае ім магутныя сілы. Практычна ўвесь машынатрактарны парк абноўлены. Самому ўзроставаму камбайну пяць, а трактару — тры гады. Уся прычальная тэхніка і шмат якія вузлы імпартнай вытворчасці — шведскія, фінскія, нямецкія і г.д.

— Такой тэхніцы можа пахваліцца далёка не кожная гаспадарка. Не шкада грошай на яе?

— Пашкадуеш — локці потым кусаць будзеш. Для таго і грошы, каб набываць усё неабходнае, якое дасць новыя прыбыткі. Летась у тэхнічнае пераўзбраенне мы ўклалі 3,7 мільярда рублёў, сёлета — ужо каля 2 мільярдаў. І гэта не мяжа. Хачу пахваліцца (і няхай мяне ў гэтым ніхто не папрае) такой тэхнічнай навінкай, якую мы набылі за 20 тысяч амерыканскіх долараў і якой пакуль няма ні ў адной сельгасарганізацыі Гомельшчыны. Гэта англійскі прыбор УГД (ультрагукваго даследавання). Навошта ён нам? Каб рабіць дыягназы на захворванні жывёлы, вызначаць, ці здольна тая ці іншая карова мець цяля. Пытанне няпростое, бо мы вось заробілі такую разлікі. Затраты адной рагулі ў месяц толькі на адзін курс абыходзіць у 403 тысячы рублёў, 10 кароў — чатыры мільёны. А калі сто — ды колькі? Вядома, не такія ўжо рэдкія выпадкі, што не ўсе каровы нараджаюць цялят, ялавая яны. Дык які сэнс трымаць такіх: бо карова без малака і прыпуду прыбыткаў не дасць, адны страты толькі будуць. Вось мы і адбракуём такіх рагую, на чым мае вялікую эканомію. І яшчэ адна лічба. Калі па раўне выхад цялят ад 100 кароў 85, то ў нас летась было 94. Гэта аб нечым сведчыць?

Камбайнер-перадавік Яўген КЛЯВЕЦ.

Ветэрынарны ўрач-гінеколаг Святлана ГАУРЫЛАВА з самым сучасным ультрагукавым прыборам, аналагаў якога няма ва ўсёй Гомельскай вобласці.

Ветурач Віталь БАГЛЕЙ робіць прышчэпкі.

...І ПТУШКІ АГОЛЕННЫХ НЕРВАЎ БАЯЦЦА

■ Філасофія эканомікі

СВЕТ ВАКОЛ НАС, І МЫ Ё ГЭТЫМ СВЕЦЕ

Спякотны жнівень нагадаў пра даўнюю трагедыю з часоў Вялікай Айчыннай вайны. Трагедыю з шэрагу тых, якія пры розных палітычных фармацыях іначай як злачынствам нелюдзяў і не назваць...

На Пухавіччыне добра памятаюць пра вёскі, якія разам з жыхарами былі спалены ў Вялікую Айчынную вайну. У ліку тых, хто трапіў у самае поўныя, — панадваспацкая Беразянка і яе насельнікі. У Дзяржаўным архіве Расійскай Федэрацыі сядоў іншых дакументаў знаходзяцца пратаколы допыту сведкаў жыхавяў трагедыі. 22 верасня 1944 года ўпаўнаважаны Пухавіцкага раёнага аддзела НКВС Іван Калістратавіч Крывашэў запісаў дзвюх тагачасных калгасніц калгаса «Пуцілавец», якія жылі ў вёсцы Зацітава Слабада. Дадзім слова памяці нашых землякоў. Тым больш што запіс рабіўся лічы, па свежых слядах. Бяда здарылася 7 жніўня 1943 года.

Вось што сведчыла Марыя Якаўлеўна Карлюкевіч (нар. адзінаццаты год 1900 года): «7 жніўня 1943 года на нашу вёску Беразянка напалі карны атрад з раз'езда Блужа. Прыехалі яны на доўгіх машынах. Дачка мая 18 гадоў, як і іншыя малады дзяўчаты, дома ніколі не начавала. Яны бяліся нечаканай начной аблавы для адпраўкі ў Германію, а таму начавалі ў лесе. Дома была я адна. Убачыўшы праз акно немцаў, я хутка пачала апра-

нацца. Праз некалькі хвілін забягаюць двое — з чарапамі чорнымі на шалках — і адразу пачынаюць шырыць па хаце. Адчынілі шафу, пачалі забіраць вопратку. Адчынілі куфар — хапаюць бялізну, палатно, што пад руку трапляе. Пачалі мяне з хаты выштурхоўваць. А на двары, бачу, — ужо каровы з хлява выводзіць немец. Пагналі мяне з астатнімі маімі суседзямі да свірна. Паставілі калю на каравул. А астатнія немцы — чалавек 40-50 з хат маёмасць выносяць, кароў выганяюць, кур страляюць... Кішні ва ўсіх трыма забылі. А ў некаторых прама з паху хусткі жаночыя шарцыяны тырчаць. Агледзелі яны наш свіран, нешта паміж сабою перагаварылі і пагналі нас да вёскаў стайні — вялікай калгаснай будыніны, у якой быў складзены ўвесь наш ураджай. Адбілі замок, зганялі нас усіх туды. Было нас 60 чалавек. Некалькі хвілін мы чулі толькі адзіночныя стралы. Праз шчыліну бачылі, як падбгаюць немцы і падпальваюць будыніны. Затым наш хлэй пачаў напаяцца дымам. І мы ўбачылі, што саломга загарэлася з абодвух бакоў. Я з другімі людзьмі, якія стаялі каля варот, кінудася ламаць заперы. Пад націскам людзей вароты адчыніліся, і мы выскочылі на двор. Але па нас пачаў страцьці кулямёт, некалькі чалавек паваліліся, астатнія кінуліся назад у хлэй. Дзверы за намі зачыніліся. Тады я кінулася да акна. Бачу, жанчыны, якія маглі трымацца на нагах, выдзіваюць у акно дзяцей і лезуць самі. Сукенка на мне пачала гарэць. Вочы раз'ядае дым. Сабраўшы апош-

ня сілы, я таксама выскачыла ў акно. Я не адчувала болю ад ран на руках і нагах, не чула ніводнага стрэлу, крыкаў, бегла, колькі было сіл. Прышла ў сябе ў балюце. Вакол стаяла цішыня. Я з цяжкасцю дабралася да Беразянікі. Прышла да таго часу, калі партызаны і тая, хто застаўся жывым, капалі магілу для 37 чалавек, якія загінулі ў той дзень. Вечарам усе ацалелыя беразянкаўцы пайшлі з партызанамі за рэчку, у лес».

У партызанскай брыгадзе «Польмя» змагалася з ворагам Яніна Ігнатаўна Крайнік, якая ў партызанскіх газетах і часопісах выступала з вершамі пад псеўданімам Лілія Лясная. На трагедыю лясной вёскі яна адгукнулася творам «Якубу Коласу» (у падзагалюк: «Голас з Беразянікі»): «Агароўшыя пецы жажліва глядзяць./Нават птушкі аголеныя нерава баяцца./Пралятаюць над вёскай, жалобна крычаць./Цяжка слёзы стрымаць нам і гора забыцца./Папалілі звыры нашу працу і пот./Гэтых здэкаў, што толькі маглі нам прысціць./Шчэ ніколі не чуў беларускі народ».

Але ж вернемся да сведчаньняў відэаочуў. У той жа дзень, 22 верасня 1944 года, следчы Іван Крывашэў апытае Зосю Васільеўну Шчэрба (нар. адзінаццаты год 1908 года). І вось што яна ўспамінае праз год пасля трагедыі: «Я жыла ў Беразяніцы 5 гадоў. Наша вёска акружана лясамі. Усяго ў нас было 18 хат, а нас жыхароў — 100 чалавек. Калі арганізавалі партызанскія атрады, то 18 мужчын з на-

шай вёскі пайшлі ў партызаны. Немцы да нас ехаць баяліся, і мы рэдка іх бачылі. Увосень 1943 года немцы пачалі ўмацоўваць чыгунчаную лінію і на раз'езд Блужа, які знаходзіцца ад Беразянікі за 5 км, паставілі вялікі атрад. Былі там немцы, былі і мэдзьяры. І вось 7 жніўня 1943 года на доўгіх машынах вёску акружылі карны нямецкі атрад. Толькі я запаліла печ і пачала сласць хлеб, як бачу праз акно — едзе на веласіпедзе паўз нашу хату і праз колькі хвілін забягае да нас немец-пеклакладчыкі і па-руско гаворыць: «Хутчэй бярыце дзяцей і выходзьце!» А дзеці нашы яшчэ спалі. Пачалі мы будзіць дзяцей, у гэты час забягае другі немец і адразу пачаў крычаць на нас і выштурхоўваць з хаты. Я і сястра мая Саша ўзялі на рукі малодшых дзяцей, старэйшыя пайшлі побач. Ідзем да цэнтры пасёлка і бачым, што з усіх хат выганяюць люд. Маці мая несла вядро малака, толькі што падаіла карову. Выштурхаў і яе, пераклічы малака і пагнаў яе паперадзе сябе. Мы ўсе думалі пра тое, што нас збіраюцца везці ў Германію, але пасля убачылі, што народ зганяюць да свірна. Немцы адбілі замкі на дзвярах. Тут мы зразумелі, што яны нас туды хочучы загнаць. І немцы паглядалі свіран і вырашылі, што ўсе там не змесціцца. Пагналі нас тады да вялікага калгаснага хлява, куды быў складзены яшчэ не абмалочаны хлеб, сена. Адбілі і там замкі. Усяго сабралася нас 60 чалавек. Тут ужо ўсе мы зразумелі, што нас будуць жывымі паліць. Пачалі плакаць дзеці, жанчыны кідаліся на калені і прасілі хаця б дзя-

цей адпусціць. Але немцы нікога не шкадавалі. Зачынілі дзверы і падпалі праз акно салому ўнутры хлява з абодвух канцоў. Крамя таго, пачалася страляніна, салому падпальвалі ў розных месцах. Пасля я зразумела, што гэта былі запальныя кулі. Што адбывалася ў гэты час з людзьмі — і ўявіць немагчыма. Задыхаючыся ў дыме, да мяне падбегла мая дачка і скрозь слёзы пачала са мною разгаварваць. Сын мой Коля, якому было тады 5 гадоў, раптам пачаў крычаць: «Мама, кідай мяне ў акно!» Паглядзела я і бачу, што некаторыя жанчыны сапраўды кідаюць сваіх дзяцей у акно, высечанае высока ў сцяне. Падбегла і я з Колям, падсаділа яго, і ён выскачыў. Азірнулася вакол сябе — і нічога не магу разгледзець, толькі адчуваю, што данкі маёй няма. А крыкі і стоны вакол такія, што моцна каго і па голасе адрозніць нельга. Вырашыла і я выскачыць у акно. Як я лезла, як скокнула, як паднялася — і зараз не ўспомню. Помню толькі, што калі ступіла на зямлю, вакол былі страляніны. Кінулася я ў лес — кулі свісталі вакол, я нічога не бачу. І бегла так, пакуль сіл халапа. Павалілася на зямлю, палжалала і зноў пабегла. Спынілася за некалькі кіламетраў ад Беразянікі. Паглядзела я ў бок вёскі — стаіць дым і палымі над ім шугае. Зразумела я, што ўсё Беразянка гарыць. Так яно і было. Спалілі ўсю нашу вёску. Загінула ў агні 37 чалавек... Прышлі 3-а рэчкі партызаны, пачалі апазнаваць сваіх родных — па гузіках ад адзення, рэзтках абутку. Некаторыя трупы былі знойдзены ў лесе — гэта былі расстраляныя ўцекачы з хлява. У брацкую магілу мы пакалі 37 чалавек. У Евы Майко згарэла 5 дзяцей. Прайшло болей года — а яна яшчэ не можа прыйсці ў сябе пасля страты. У Марусі Курпэвай — два сыны і маці. Самой ёй удалося ўцячы яшчэ з дому. У партызана суседа майго Карлюкевіча Аляксея загінула жонка з дваймі малымі дзецьмі. Згарэла і другая мая суседка — Аўдоцця. Два сыны яе — у Чырвонай Арміі, засталіся два ўнукі, якія таксама выратаваліся праз акно...».

Трагедыя Беразянікі — трагедыя адной з многіх пухавіцкіх вёсак. І зараз, амаль праз 70 гадоў, не ўсё мы ведаем пра тая жажлівыя ваенныя часіны.

Кастусь ЛАДУЦЬКА. Фота Анатоль КЛЕШЧУКА.

Сучасны свет мяняецца не проста хутка — імкліва. Іншы раз здаецца, што не толькі прастора мяняецца, але і час сёння бяжыць хутчэй, чым 10—20 гадоў таму. Тое, чым мы захапляліся яшчэ ўчора, сёння здаецца досыць простым і нават прымітыўным. Мянсяцца свет — мянсяцца наша ўспрыманне яго, мянсяцца наша свядомасць.

Яшчэ ўчора нам здаваўся непаўноручным савецкі лад і савецкая эканоміка. Жывучы ў закрытай эканамічнай сістэме — Савецкім Саюзе, мы зрэдку пазіралі на Захад, захапляючыся капіталістычнымі каштоўнасцямі Заходняй Еўропы. Нам здавалася: «Разбуры гэты свет — і мы будзем жыць гэтаксама прыгожа і добра, як яны!»

Але з разбурэннем Савецкага Саюза змяніўся і сам свет, і яго эканамічны базіс — суцэльнага падарка. І тэмпы яго змянення па-скорыліся ў канцы XX стагоддзя, калі з распадам Саюза і выходам у светную эканоміку Кітая рэзка паскорыліся працэсы глабалізацыі сусветнай эканомікі. Усё гэта прывяло да таго, што карэным чынам сталі мяняцца асновы сусветнага эканамічнага развіцця.

Сёння ў свеце адбываецца абнаўленне ўсяго эканамічнага ўкладу праз пераход ад індустрыяльнай стады развіцця, якая панавала на працягу больш як 500 гадоў, да постіндустрыяльнай. Сёння тэхналагічны базіс прамысловасці дазваляе апрацоўваць, абуды, накарміць. У людзей з'яўляецца вольны час. Паводле звестак «Даклада аб сусветным развіцці», з 1820 года сусветны ВВП павялічыўся амаль у 10 разоў, чаканая працягласць жыцця павялічылася, узровень пісьменнасці насельніцтва вырас з няпоўна 20% да 80%. Такім чынам, калі ўвесь стварэны прадукт падзяліць на тры вялікія сектары — сельскага гаспадарка (першасны сектар), прамысловасць (другасны сектар), сфера паслуг (трэціны сектар), то мы убачым, што за апошнія 20-30 гадоў значна павялічылася доля трацінага сектара — сферы паслуг.

Але сфера паслуг гэта — не столькі і далёка не толькі цырульні, пральні і рамонт абутку, як, на жаль, разумее структуру гэтага сектара большасць насельніцтва. А перш за ўсё гэта — навука, навуковае абслугоўванне, адукацыя, адукацыйная інфраструктура, транспарт, гандаль, фінансы, праектынг (або як кажучы на Захадзе — інжынірынгавыя) паслугі, грамадскае харчаванне і г. д. У развітых краінах доля сферы паслуг у структуры ВВП складае 80%. У нас у Беларусі ўвесь гэты сектар толькі каля 50%, што, скажам, не так і дрэнна.

Адбываецца таксама і абнаўленне ўсяго грамадскага ўкладу. Калі на працягу амаль 1000 гадоў фарміравалася рынаквая дзяржава-аформленая сістэма, у аснове якой ляжаў капіталістычны спосаб

вытворчасці, то сёння свет пераходзіць да посткапіталістычнай стады развіцця. Сёння немагчыма развіць любой дзяржавы без уліку сацыяльнага кампанента. У краіне не будзе стабільнасці, калі будзе існаваць занадта вялікі разрыў паміж беднымі і багатымі, калі будзе адсутнічаць доступ да аховы здароўя і адукацыі для дзяцей, калі краіну будуць раз'ядаць карупцыя і беззаконне.

У Заходняй Еўропе з яе сацыяльнымі традыцыямі на працягу апошніх 100 гадоў нормальным лічыцца разрыў паміж 10% самых багатых і 10% самых бедных у краіне 1:4,5. Але... як захаваць гэтую норму, пры імянінай бізнэсу да прыбытку і магчымасці «вываду» яго прадпрыемстваў за мяжу — у краіны, дзе зарплата меншая, чым у краіне базавання, экалагічнае забяспечанне вышэй, тэхнічныя стандарты менш жорсткія? Ужо не скажам, што адной з прычын фінансавога крызісу, які адбыўся ў ЗША і дацягнуў свае шчупальцы нават да Беларусі (!), быў пераход амерыканскіх прадпрыемстваў у Кітай. А адпаведна, і скарачэнне высокапрадуктыўных працоўных месцаў ў ЗША.

В умовах, калі свет сціскаецца, калі глабалізацыя набірае сілу, калі прадпрыемствы, раскінутыя па ўсім свеце як філіялы ТНК, фарміруюць адзіную сусветную сеткавую эканоміку — геаэканоміку, мянсяцца і сістэма каардынацыі эканамічнай дзейнасці паміж гаспадарчымі суб'ектамі. Свет перажывае пераход ад рынакава-іерархчнага да кластарна-сеткавай сістэмы каардынацыі эканамічнай дзейнасці паміж гаспадарчымі суб'ектамі, якая мае гарызантальны характар узаемаадззяння паміж імі.

У індустрыяльную эпоху сусветная супольнасць асвоіла два спосабы каардынацыі:

- ✓ рынак або рынаквая каардынацыя;
- ✓ іерархія або вертыкальная кіраванне.

Рынаквая каардынацыя мае месца, калі рынак звязаны з больш простымі нескладанымі таварамі. Нобелеўскі лаўрэат Дж. Кейнс у 60-х гг. XX стагоддзя пісаў, што чым складаней становіцца тэхніка і тэхналогія, тым фірма ўсё больш і больш зацікаўлена ў фіксаванні кааперацыйных сувязяў. У гэтай сітуацыі здавалася, што свет рухаецца да вертыкальнай жорсткай інтэграцыі ўнутры фірмы. Або, як казалі б навукоўцы-эканамісты савецкага перыяду, — рухаецца

да ўнутранай планамернасці. Ад якой да знешняй планамернасці — рукой падаць.

Але... з уступленнем у постіндустрыяльную эпоху ў XXI стагоддзі новыя элементы-суб'екты сусветнай эканомікі вырашчалі і гэтую супярэчнасць. Яны сталі пераходзіць на новы варыянт арганізацыі вытворчасці і кіравання ў сусветнай прасторы, мяняючы сваю традыцыйную структурна-функцыянальную вертыкальную будову на кластарна-сеткавую — гарызантальную будову. Апошняя ва ўмовах глабалізацыі з'яўляецца значна больш гнуткай і адначасова больш інтэграванай, што надало такім структурам яшчэ больш магутны, больш устойлівы характар.

Такім чынам, Беларусь у другім дзесяцігоддзі XXI стагоддзя апынулася ў няпростай сітуацыі. Мы захавалі прамысловасць. Але сёння не яна ўжо вызначае перспектывы развіцця. Мы на працягу апошніх 20 гадоў спрабавалі ў краіне стварыць такі-сякі рынаквыя структуры, але істэтычна-янальная няпоўнасць не дазваляе нам быць дастаткова прывабнай тэрыторыяй і паўнацэнна і магутна на роўных інтэграцыя ў сучасную геаэканоміку. Мы захоўваем вертыкальнае кіраванне і дзяржаўны кантроль. Але гэтыя механізмы, якія былі эфектыўныя 20 гадоў таму, не даюць нам адзакватна хутка і без страт рэагаваць на хутка змяняе знешняе сусветнае асяроддзе.

Безумоўна, тое, што мы захавалі прамысловасць і кіруемаць эканамічнай сістэмай, — гэта добра. Але калі мы не будзем выкарыстоўваць у часе і рэстары гэты патэнцыял, які, як шчырганавае скара, змяняецца з дня ў дзень, калі мы не выпрацуем новыя падыходы да эканамічнага развіцця нашай краіны з улікам сусветных гаспадарчых працэсаў, у нас будучы шанцы застацца ў XX стагоддзі, пры тым, што свет будзе жыць у XXI.

Ірына НОВІКАВА, доктар эканамічных навук, прафесар

■ Прамая лінія

ПАДАРВАННАЕ ЗДАРОЎЕ ЗАЛОЗ

(Працяг. Пачатак у нумары за 4 жніўня.) На пытанні чытачоў «Звязды» адказвае загадчыца аддзялення эндэкрыналогіі 1-й гарадскай клінічнай бальніцы г. Мінска Наталля ЛІХАРАД.

— Гомельская вобласць, Уладзімір Андрэевіч. У дзяцінны 1997 г. цукровы дыябет 1 тыпу, цукар высокі з тэндэнцыяй да росту, атрымлівае шэсць ін'екцый за суткі. Чаргу актэрапіі і пратафан. Назіраецца ў Гомельскім цэнтры радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека.

— У дзяцінны перыяд палавога высяпвання. У гэты час, як правіла, складаана справіцца з цукрам, паколькі контрінсулярныя гармоны (гармон росту, палавыя гармоны) працуюць супраць інсуліну. І таму неабходна проста назіраць і арыентавацца па сітуацыі — часам калюць і больш за шэсць ін'екцый у суткі, часам глядзецца за харчаваннем... Як даўно дзяцінны абследавалася ва ўмовах бальніцы?

— Яны з маці нядаўна былі ў санаторыі...

— Не, трэба шпіталізавацца, паколькі ў пубертатным перыядзе неабходна мяняць схему інсулінаўтэрапіі.

— А ці можна трапіць на кансультацыю ў Мінск?

— Можаце папрасіць накіраванне ў дзіцячае эндэкрыналагічнае аддзяленне 2-й дзіцячай бальніцы. Загадчыца аддзялення — Волга Барысаўна Князькіна. Можна праексультывацца ў і галоўнага эндэкрынолага Міністэрства аховы здароўя Анжалікі Віктараўны Сонцавай. Яна кансультуе на базе Мінскага гарадскага дзіцячага эндэкрыналагічнага дыспансэра, што на базе 2-й дзіцячай клінічнай бальніцы г. Мінска. Там, дарэчы, знаходзіцца і кафедра дзіцячых хвороб Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, дзе таксама працуюць выдатныя спецыялісты.

— У вас наперадзе яшчэ досыць складаны перыяд у жыцці — зніжэнне ўзроўню палавых гармонаў, і таму назірацца неабходна. Раз на год здайце аналіз крыві на гармоны і зрабіце УГД шчытападобнай залозы. І калі ў доктара не будзе насярджанасці адносна новых атрыманых звестак, то працягвайце толькі назірацца.

— Ганцавічы, Людміла Леанідаўна. 58 гадоў. Дыягназ — вузлаваты валляк — ужо шмат гадоў. Апошняя шэсць гадоў пастаянна зніжаецца ТТГ — 3,2-2,5-1,7. Ці можна медыкаментозна спыніць гэтае зніжэнне? У мяне вага на 20 кг больш за норму. Цукровага дыябету няма. Вузлы маюць эндэкрынолагам. Адзін вузел быў 1,6 см, а потым стаў 0,7. Яшчэ вузлы — ад 3 да 9 мм. Раблю ўльтразвук кожнай паўгода. Але вельмі непакорна з-за падавання тыратропнага гармону...

— У вас цяпер норма. І паказчык на ўзроўні 3,2 — таксама норма. Ад 0,5 да 2,5 — гэта ідэальны для здаровага чалавека. Часам гэты паказчык залежыць ад таго, якімі наборамі ён зроблены, у розных метадаў розныя параметры нормы. Наогул дрэнна было б, калі б гэты паказчык рос.

— Калісьці даўно я стаяла на эндакрыналагічным уліку, і мне некалькі разоў давалі дапамогі таблеткі л-тыраксіну. Там было 100 таблетак, і я за тры месяцы з іх дапамогай пахудзела на 18 кг. Мне тады гаварылі, што гэта будзе і залозе спрыяць, і тлушч спалываць. А я, у прычыне, заўсёды была паўнаватая. І вельмі аказалася задаволенай такім зніжэннем, аднак пазней, калі я ўжо тут набыла гэты прэпарат, тажа эфекту не атрымлівала.

— У вас цяпер норма. І паказчык на ўзроўні 3,2 — таксама норма. Ад 0,5 да 2,5 — гэта ідэальны для здаровага чалавека. Часам гэты паказчык залежыць ад таго, якімі наборамі ён зроблены, у розных метадаў розныя параметры нормы. Наогул дрэнна было б, калі б гэты паказчык рос.

— Калісьці даўно я стаяла на эндакрыналагічным уліку, і мне некалькі разоў давалі дапамогі таблеткі л-тыраксіну. Там было 100 таблетак, і я за тры месяцы з іх дапамогай пахудзела на 18 кг. Мне тады гаварылі, што гэта будзе і залозе спрыяць, і тлушч спалываць. А я, у прычыне, заўсёды была паўнаватая. І вельмі аказалася задаволенай такім зніжэннем, аднак пазней, калі я ўжо тут набыла гэты прэпарат, тажа эфекту не атрымлівала.

— Права ў тым, што гэты прэпарат нельга назваць цалкам бяспечным, які можна прымаць для таго, каб худзець.

— Так, можна. Адной з прычын бяспечнасці ў жанчын з'яўляецца менавіта гіпатыроэз. Размова ідзе пра не-

дахоп гармонаў шчытападобнай залозы, а гэта ўплывае на авуляцыю, якая проста не можа наступіць. Жанчынам з такім захворваннем урач-эндэкрынолаг рэкамендуе цяжарца планова, пасля атрымання добрых вынікаў замыхальнай гарманальнай тэрапіі.

— На твары і целе ёсць гармоназалежныя і негармоназалежныя зоны. Важна, у якім месцы растуць валаскі, у якой колькасці і якога выгляду. З падобнай праблемай трэба звярнуцца да эндэкрынолага-гінеколага. Дыягназ гірсутызму ставіць спецыяліст і ўрач-эндэкрынолаг. Не кожны лішак валаскоў на твары з'яўляецца гарманальным. Таку асаблівасць часам вызначае прыналежнасць да пэўнай нацыянальнасці, генетычнае схільнасць.

— Мінск, Яўгенія Васільеўна. 50 гадоў. За апошні час даволі моцна прыбавіла ў вазе, напэўна, гэта звязана з гарманальнай перабудовай. Можа, вы праціце, як у такім узросце трэба правільна зніжаць вагу?

— Наогул лішнюю вагу можна і трэба зніжаць у любым узросце. Вам неабходна ў першую чаргу перагледзець свой рацыён харчавання. Калі ў вас няма хранічных захворванняў, можаце смеіла зніжаць каларыяж да 1,5-2 тысяч каларый у суткі. Што — адэкватная фізічная нагрузка. Плюс датычыцца іншых захадаў, то спатачку трэба разабрацца, ці сапраўды пачалася гарманальная перабудова. А далей урач-гінеколаг і ўрач-эндэкрынолаг павінны ацаніць, ці патрэбна вам, напрыклад, гармоназамяшчальная тэрапія.

Святлана БАРЫСЕНКА. (Працяг будзе.)

— На твары і целе ёсць гармоназалежныя і негармоназалежныя зоны. Важна, у якім месцы растуць валаскі, у якой колькасці і якога выгляду. З падобнай праблемай трэба звярнуцца да эндэкрынолага-гінеколага. Дыягназ гірсутызму ставіць спецыяліст і ўрач-эндэкрынолаг. Не кожны лішак валаскоў на твары з'яўляецца гарманальным. Таку асаблівасць часам вызначае прыналежнасць да пэўнай нацыянальнасці, генетычнае схільнасць.

— Мінск, Яўгенія Васільеўна. 50 гадоў. За апошні час даволі моцна прыбавіла ў вазе, напэўна, гэта звязана з гарманальнай перабудовай. Можа, вы праціце, як у такім узросце трэба правільна зніжаць вагу?

— Наогул лішнюю вагу можна і трэба зніжаць у любым узросце. Вам неабходна ў першую чаргу перагледзець свой рацыён харчавання. Калі ў вас няма хранічных захворванняў, можаце смеіла зніжаць каларыяж да 1,5-2 тысяч каларый у суткі. Што — адэкватная фізічная нагрузка. Плюс датычыцца іншых захадаў, то спатачку трэба разабрацца, ці сапраўды пачалася гарманальная перабудова. А далей урач-гінеколаг і ўрач-эндэкрынолаг павінны ацаніць, ці патрэбна вам, напрыклад, гармоназамяшчальная тэрапія.

Святлана БАРЫСЕНКА. (Працяг будзе.)

— На твары і целе ёсць гармоназалежныя і негармоназалежныя зоны. Важна, у якім месцы растуць валаскі, у якой колькасці і якога выгляду. З падобнай праблемай трэба звярнуцца да эндэкрынолага-гінеколага. Дыягназ гірсутызму ставіць спецыяліст і ўрач-эндэкрынолаг. Не кожны лішак валаскоў на твары з'яўляецца гарманальным. Таку асаблівасць часам вызначае прыналежнасць да пэўнай нацыянальнасці, генетычнае схільнасць.

— Мінск, Яўгенія Васільеўна. 50 гадоў. За апошні час даволі моцна прыбавіла ў вазе, напэўна, гэта звязана з гарманальнай перабудовай. Можа, вы праціце, як у такім узросце трэба правільна зніжаць вагу?

— Наогул лішнюю вагу можна і трэба зніжаць у любым узросце. Вам неабходна ў першую чаргу перагледзець свой рацыён харчавання. Калі ў вас няма хранічных захворванняў, можаце смеіла зніжаць каларыяж да 1,5-2 тысяч каларый у суткі. Што — адэкватная фізічная нагрузка. Плюс датычыцца іншых захадаў, то спатачку трэба разабрацца, ці сапраўды пачалася гарманальная перабудова. А далей урач-гінеколаг і ўрач-эндэкрынолаг павінны ацаніць, ці патрэбна вам, напрыклад, гармоназамяшчальная тэрапія.

Святлана БАРЫСЕНКА. (Працяг будзе.)

УСКЛАДНЕННІ ЦУКРОВАГА ДЫЯБЕТУ

ПАРАЖЭННЕ ВАЧЭЙ. Перш за ўсё паражаецца вочнае дно, сятчатка. Гэта ёсць «дыябетчная рэцінапатыя». Паражэнне з'яўляецца ў парушэнні кровазвароту ў самых дробных сасудах вочнага дна. Таму кожны хворы павінен наведваць афтальмолага не менш за 1 раз у год. Варта ведаць, што калі зніжэнне вастрыні з'явіцца, поўнацэнна выпраўляецца акулерамі, то такое пагаршэнне не звязана з дыябэтам.

ПАРАЖЭННЕ НЫРАК. Інакш кажучы, «дыябетычная нефрапатыя». Нырка — гэта фільтр, праз які з мацой выводзіцца шкодная рэчывы, а патрэбныя захоўваюцца. Фільтр прадстаўлены скапленнем дробных сасудаў. Пры высокім цукры крыві ў гэтых сасудах узнікаюць такія ж змены, які ў сасудах вочнага дна. У нармальным стане фільтр не прапуськае бялок, паколькі гэта патрэбнае рэчыва, а пры развіцці нефрапатыі бялок з'яўляецца ў мачы. Таму кожны хворы павінен не менш за 1 раз у год здаваць аналіз мачы для вызначэння бялку (агульны аналіз).

ПАРАЖЭННЕ САРДЭЧНА-САСУДЗІСТАЙ СІСТЭМЫ. Пры дыябэце вельмі часта назіраецца спадарожнае паражэнне сардэчна-сасудзістай сістэмы — артэрыяльная гіпертэнзія, ішэмічная х

НОВАЯ ГОРАЦКАЯ ЭРА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Шыкоўны інтэрнат

Ранішняя мітусня каля прыгожага шматпавярховага будынка ў Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі. Людзі заняты працай: добраўпарадкаванне, разгрузка мэблі, унутранае аздабленне. Гэта новая гордае навучальнае ўстанова — інтэрнат на 860 месцаў, дзе жылцам забяспечаны сучасны камфорт.

— Простор, усе санітарныя нормы з запасам, бяспэка, — каментуе па ходзе экскурсіі рэктар БДСГА Аляксандр Курдэка. — Але самае галоўнае — вось гэты чырвоны правады: ў інтэрнаце запраўце лакальна вылічальна сетка, якая дазваляе студэнтам атрымліваць на свае камп'ютары неабходную для навучання інфармацыю.

Інтэрнат падзелены на блокі: гэта чатыры пакоі на 2-3 чалавекі кожны, пасярэдзіне — кухня, усе выгоды. У пакоі — сучасная мэбля: шафа-купе з люстэрамі, рабочы стол, тумбачкі і ложка з цёмнага дрэва. У спалучэнні з фіранкамі і пакрывамі глядзяцца вельмі добра, нежак па-інтэрнатаўска.

— Наш студэнцкі інтэрнат, я не пабаюся такіх слоў, будзе адным з лепшых у краіне, — гаворыць Аляксандр Паўлавіч. — Як трапіла кажуць, ён проста шыкоўны. Да выбару мэблі мы падыходзілі сур'ёзна. Удзельніку тэндару нават прасілі паскакаць на ложка: вядома, для актыўнай моладзі ўсё павінна быць трывае.

Выйграла мэблель тэндар прадпрыемства «Спарына» з Мінскай вобласці, а фіранкі пастаўляе магілёўская «Стужка».

— У нас большасць студэнтаў — сельская моладзь, — гаворыць кіраўнік акадэміі. — Яны, будучы спецыялісты і кіраўнікі сельскіх гаспадарак, павінны жыць у добрых умовах, а потым усе гэтыя напрацоўкі ў дызаіне пераносіць туды, дзе яны будуць працаваць.

Наваселле плануецца справіць 10 жніўня. У інтэрнаце будуць жыць студэнты некалькіх факультэтаў, якіх канкрэтна — пакуль інтрыгуе не раскрываюць. У іх ліку будуць і замежныя студэнты, якіх цяпер у акадэміі шмат — больш за 600. А плануецца яшчэ болей для пашырэння экспарту адукацыйных паслуг. Увогуле ў Горакшай акадэміі цяпер вучыцца больш за 15

тысяч студэнтаў, прыкладна палова — на стацыянары.

— Нам гэты інтэрнат сапраўды патрэбны і праект на парадку дня быў у адзін год, — прызнаў Курдэка. — Але дзякуючы «Дажынкам» яго рэалізавалі ў сціслы тэрмін. Атрымаўся добры будынак, які будзе ўпрыгэжэннем акадэміі і Горак.

Інтэнсіўна і ўнікальна

Будучыя «Дажынкi» — гэта якраз той выпадак, калі можна казаць пра вялікія клопаты, але прыемныя. Ніхто і не адмаўляе таго, што цяпер даводзіцца шмат працаваць, у велькім напружанні, але і вынікі чакаюцца надзвычайныя.

Горакшай сельскагаспадарчай акадэміі падрыхтоўка да «Дажынак» дае магчымасць не толькі змяніць аблічча студэнцкага гарадка, але і перавесці адукацыю на новы ўзровень — калі практыка і выпрабаванне новых тэхналогій становяцца часткай навучання.

Напрыклад, ужо адкрыты рыбаводны індустрыяльны комплекс. Калі загадчык акадэмічнай кафедры іхтыялогіі і рыбаводства Мікалай Барулін вылучыў сваю ідэю па гадоўлі фарэлі, гэта здавалася нейкай рамантычнай марай. Сёння, пры падтрымцы кіраўніцтва Магілёўскай вобласці, яна ўвасобілася ва ўнікальны аб'ект.

— Прыемна, што ўся мазаіка збіраецца разам, — задаволена ўсміхаецца Барулін.

Цяпер у ваннах рыбакомплексу ўжо плёскаюцца малькі асятра, ідзе наладка абсталявання і апрабаванне тэхналогій.

— З ікры мы будзем вырошчваць моладзь фарэлі і потым перадаваць яе рыбным гаспадаркам для таваарнага дагадоўвання, — тлумачыць кіраўнік комплексу Аляксандр Няркілаў.

Увесь персанал комплексу падрыхтаваны ў акадэміі, тут будуць праходзіць практыку студэнты гірафаха. У студэнтаў, якія спецыялюцца сакраты жывёлагадоўлі, будзе свая пляцоўка для навучання: на тэрыторыі акадэміі праз месяц завершыцца будаўніцтва малочна-таваарнай фермы на 280 кароў.

— Яна ўнікальная, аналагаў няма ў СНД і Усходняй Еўропе, — перакананае прарэктар па навуковай працы Мікалай Гаўрычэнка. — Тут будуць прадстаўля-

ны ўсе сучасныя тэхналогіі ўтрымання кароў і іх даення, і нават рабатызаваная дойка. Цяпер у навучнікі трэба арыентавацца на практыку. Да таго ж, акрамя студэнтаў, тут будуць праходзіць перападрыхтоўку работнікі фермаў і спецыялісты сельскіх гаспадарак.

— Цяпер шмат гавораць пра скарачэнне тэрміну атрымання вышэйшай адукацыі, але гэта магчыма толькі тады, калі ёсць добрая база для інтэнсіўнага навучання, — лічыць рэктар акадэміі Аляксандр Курдэка. — Дзякуючы «Дажынкам» мы здолелі абнавіць сваю матэрыяльна-тэхнічную базу, укараніць новыя тэхналогіі. Гэта дазволіць аб'ядноўваць з адукацыйнай і вытворчасцю.

Будучы інжынер-гідратэхнік Міхаіл Пчолка кіруе адным з будаўнічых атрадаў.

— Колькі дадуць — усё будзе наша, — усміхаецца працаўнік. — Але я горды, што працую ў акадэміі, пакіну свой адбітак тут. Калі-небудзь прыеду ў Горкі праз дзясятка гадоў і пакажу дзеці, што іх бацька будаваў. Вось гэта будзе прыемна!

Своі амфітэатры

З мэтай паказаць нашчадкам моладзевыя забаўляльныя комплексы з амфітэатрам будучы, напэўна, хадыць цэлыя натоўпы. Таму што на гэтым самым важным аб'екце, дзе будуць праходзіць асноўныя мерапрыемствы «Дажынак-2012», штодня працуюць каля 600 чалавек і паўсотні адзінак тэхнікі.

Комплекс размешчаны на Ніжняй сажалцы ў цэнтры акадэмічнага гарадка і ўжо набыў свае абрысы. Аглядаюць амфітэатр з супрацьлеглага боку сажалкі, з амаль завершанай набярэжнай, дзе на схілы паклалі траву і ў сувязі са спекай паліваюць яе суперстаранна. З ішага боку шмат пылу, і высілка будаўнікоў з першага погляду асіліці складана — усё памішчаны знаходзяцца пад зямлёй.

— Пад намі — б'льярдная і боўлінг на 8 дарожак, — расказвае старшыня Камітэта па будаўніцтве і архітэктуры Магілёўскага аблвыканкама Сямён Балочін, які курыруе будоўлю. — Побач — інтэрнат-кафе, танцавальная зала на сотню пар, кавярня на 50 месцаў, а там — сцена, якая трансфармуецца,

і 2600 глядацкіх месцаў. Усё гэта каштуе 75 мільярдаў рублёў.

— Аб'ект даволі складаны, — прызнае Васіль Бялоцкі, кіраўнік Бабурынскага ДСК, генеральнага падрачыка па будаўніцтве забаўляльнага цэнтра з амфітэатрам. — Усё гэта месціцца на беразе сажалкі. Але мы справіліся, і цяпер выйшлі на завяршальны этап.

Нягледзячы на сціплы тэрмін, уся праца, падкрэсліваюць будаўнікі, выконваецца на падставе дзейных нормаў і правілаў, у адпаведнасці з праектам.

— Гэта капітальная пабудова, якая будзе трываць стагоддзі дзесяцігоддзі, працаваць і радаваць мясцовых жыхароў, — сказаў Васіль Бялоцкі. — А для нас кожны аб'ект — нібыта дзіця, якое выгадаваў і вывядзіў у людзі. Сумна будзе развітвацца, але радасна паспець здаць яго ў тэрмін і з добрай якасцю.

За жывень будаўнікам застанецца зрабіць 46 аб'ектаў, з іх самыя асноўныя — амфітэатр, гарадскі стадыён, людвыя палац са спартыўнай залай, вуліца Вакзальная з прываказальнай плошчай, цэнтравыя вуліцы — Якубоўскага і Савецкай. Горкі становяцца зусім іншымі, і гэта ўбачыць усе краіна на «Дажынках».

Рух за прыгажосць

Свой уклад у агульную справу ўносіць і жыхары Горак. Дзяржава дае грошы на новабудоўлі, але і кожны на сваім месцы можа зрабіць нешта на карысць агульнай справы. Таму народ рамантуе і свае прыватныя дамы: пафарбаваць можа дапамагчы і «Камунальнік», а аплату абыякае спagnaць з рэстармінаўкай. Людзі разумеюць заклік раённых уладаў быць патрыётамі і годна сустраць гасцей «Дажынак».

Да ўзорнай сядзібы мужа і жонкі Марчанак на вуліцы Гаражнай у раённым цэнтры можна выдзіць экскурсію. Гаспадар Яўген — дызайнер па прафесіі, і ўсё свае лепшыя праекты ён разам з жонкай Наталіяй увасобіў на ўласным участку. Мора кветак, з вальмі густым зрэбленым кампзіцкім дрэў, сажалка і скульптуры — проста мастацкі твор у галіне добраўпарадкавання.

— Мы ў захапленні ад таго, што ў Горках будзе «Дажынка!» — гавораць Яўген і Наталія. — Госці ўбачаць і, магчыма, адзінак і нашу прыгажосць, якую мы стваралі для сябе, але рады

паказаць людзям. Трэба імкнуцца да прыгажосці ва ўсім!

Горакі рух за прыгажосць, дарчыні, бачны ўсім, хто едзе па дарозе ў Горкі. Тут з'явіліся новыя прыпынкі, якія размалявалі малядыя бабурыйскія мастаі. Кожны вёсцы — свае кветка. Пакратуаўцы — клубніцы, Аўсянцы — неабудкі, і гэтак далей — цюльпаны, баз, рамонкі, ружы... Хочацца спыніцца каля кожнай і сфатаграфаванацца на памяць. Маленькая прыгожая дэталё — і зусім іншы настрой.

Спаць стаячы

Да галоўнай восенняй падзеі рыхтуюцца і сельскія гаспадаркі раёна. І не проста прыводзяць у нармальны выгляд усё-ўсё, але дамагаюцца лепшых паказчыкаў у працы. Хоць Горачына заўсёды была ў ліку лепшых па вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі, але хочацца яшчэ большага.

Напрыклад, у СВК «Аўсянка» ўзялі малочна-таваарны комплекс больш чым на 1000 галоў. Фермы ў Цімахоўцы нават звонку выглядаюць незвычайна: фасады не звычайна-бетонныя, а драўляныя, нібыта вялікія жыльыя хаты. Аказваецца, пры пабудове новых фермаў на 70% выкарыстоўваліся менавіта драўляныя канструкцыі.

— Гэта ферма будучыні, тут сабраў усё новае тэхналогіі, — расказвае старшыня «Аўсянка» Адам Салдаценка. — Ле ўзялі ў рэкордны тэрмін круглянскія будаўнікі. Цяпер завяршаецца будаўніцтва апошняга памышчання.

Ілона ІВАНОВА. Фота аўтара. Горакі раён.

Наўздагон

ГІСТОРЫЯ ПРА ЦІХАНА

Нас заўжды вучылі, што Алімпіяда — святая жыцця і спартыўнай волі чалавека. Пад адным алімпійскім дахам знойдзецца месца і чэмпіёнам, і менш удачлівым атлетам. Аднак галоўнае для ўсіх — выступіць, пазмаганца за ўзнагароды, адчуць смак алімпійскіх спаборніцтваў.

На жаль, сярод алімпійцаў ёсць тыя, каго загады просяць пакінуць Лондан. Сітуацыя з эпітажым швейцарскім футбалістам Мішэлем Марганэлі заслужоўвае асуджэння. Спартсмен так пакрыўдзіўся на паражэнне сваёй зборнай ад Паўднёвай Карэі, што ва ўласным твітары абразіў азіятаў. Зразумеў, Марганэлі кіраваўся крыўдай і эмоцыямі, але падобныя паводзіны, мякка кажучы, некарэктныя, ім ёсць адно пакаранне — квіток на радзіму. Як яшчэ вучыць людзей адказваць за свае ўчынкі? Сітуацыя з адлічэннем вядомага беларускага малатабойца, трохразовага чэмпіёна свету Івана Ціхана з іншай сістэмы каардынат. Выпадак нечаканы, крыўдны для многіх бальшышчыкаў, карані якога сягаюць у далекі 2004 год...

Усё вырасла Міжнародная федэрацыя лёгкай атлетыкі (IAAF). Ціхана адлічылі пасля нядаўняга паўторнага даследавання (вынік быў станоўчым) яго проб, узятых на Алімпіядзе ў Афінах і на хельсынкім чэмпіянаце свету-2005. Цяпер допінг-пробы захоўваюцца на працягу 8 гадоў і могуць пераправацца ў любы момант. Сам Іван пра вынік даследавання даведаўся яшчэ ў ліпені, але ўсё роўна вырашыў ехаць на галоўныя старты чатырохгоддзя.

— Так, я ведаў, што проба «А» была станоўчай. Але па правілах яны маглі дазволіць выступіць на Алімпіядзе. Я на гэта спадзяваўся, але вырашылі інакш, — кажа Іван, якога ў аэрапорце «Мінск-2» разам з іншымі сустракаў карэспандэнт «Звязды».

Ціхан сапраўды спадзяваўся на паўторны суд, але яго не адбылося. Чатыры гады таму нібы з-за допінгу Івана і Вадзіма Дзевятуюскага пакінулі без бронзавага і сярэбранага медалёў Алімпіяды ў Пекіне. Толькі праз суд, наймаверную працу беларускі бок здолелі даказаць — у працы антыдопінгавай службы дапушчаны парушэнні, якія маглі

Радзіма Ціхана вітала, але з Лондана ён вярнуўся без медала.

паўплываць на вынікі аналізу. Узнагароды нашым волатам вярнулі, міжнародную федэрацыю тады перамаглі, але крыўда, рэваншысцкія настроі чыноўнікаў ад спорту праявіліся менавіта перад лонданскімі стартамі. Чаму пра вынікі даследавання паведамлі не загадаў, а за некалькі тыдняў да пачатку? Здаецца, зрабіць гэта было няцяжка і, магчыма, спартсмену змяніць рашэнне было б прасцей. Але стрэмка глыбока засела. Дзейнічалі яны сапраўды вынаходліва, жорстка і проста не даравалі той нахабнасці Ціханау, які нават у суд звярнуўся, каб адстаяць свае правы.

Гісторыя пра Івана — прыклад барацьбы чалавека з сістэмай у выглядзе IAAF, якая ў чарговы раз даказала, у каго ёсць скіпетр і дзяржава, а хто ў правяце.

— Рабіць пэўныя рэзкія заявы, нешта казаць зараз наогул не мае сэнсу, — на пытанне пра чарговую барацьбу за правы кажа Ціхан. — Я не люблю мянціць языком проста так. Калі нешта рабіць — трэба рабіць.

Безумоўна, імпат чыноўнікаў крыху здзіўляе, але рашэнне нашых трэнераў — таксама. Аб прабі Івана стала вядома яшчэ ў ліпені. Далейшае рашэнне IAAF можна было спрагназаваць. Я яго адлёт у Лондан — сапраўднае рызыка. Рызыка, якая аказалася неапраўданай.

Тарас ШЧЫРЫ.

Факт

АХ, НОВЫ ЦЕПЛАХОД...

Пінскі суднабудаўнічы-суднарамонтны завод спусціў на ваду новае турыстычнае судна. Яно прызначана для Магілёва, таму мае аднайменную з гэтым абласным цэнтрам назву. Цеплаход ужо перададлі заказчыку.

Як удакладнілі ў Мінтрансе, судна — двухпалубнае, разлічанае на 82 пасажыраў. Больш за 30 з іх могуць знаходзіцца ў салоне, астатнія — на палубе. Салон ці палуба ўладкаваны па прынцыпе кавярні з барнай стойкай і тэлевізарам. Абедзве палубы маюць сістэму кандыцыянавання паветра. Судна каля 6 метраў у шырыню і 25 метраў — у даўжыню. Яно прызначана для эксплуатацыі на рэках і азёрах. Цеплаход мае рухавік, які працуе практычна бяшумна.

Сяргей РАСОЛЬКА

Кватэрнае пытанне

Калі ў дагаворы запісана...

Мы з мумам жывём ў інтэрнаце, стаім у чарзе на жыллё і па месцы жыхарства, і па месцы працы. Напішыце, ці зможам мы разлічваць на нейкія льготы, калі будзем (а магчыма і такія ёсць) працаваць у адной арганізацыі?

Л. К. г. Marinёў.

Разгледзь гэтага пытання (ільгот, звязаных з устанавленнем чарговайся паляпшэння жылльвых умоў, аказання матэрыяльнай дапамогі на будаўніцтва або набыццё жылля (у тым ліку і калі абодва сужэнцы працуюць на адным прадпрыемстве) знаходзіцца ў кампетэнцыі адміністрацыі, прафсаюзага камітэта, у цэлым працоўнага калектыву, бо вырашэнне яго можа быць прадугледжана пры распрацоўцы і прыняцці калектывнага дагавора.

Згодна з п. 40 Палажэння аб парадку ўліку грамадзян з патрэбай у паляпшэнні жылльвых умоў, прадастаўлення жылльых памышчанняў дзяржаўнага жыллёвага фонду (зацверджана Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад

НА «ДАЖЫНКАХ» — ПІЎНЫ ФЕСТИВАЛЬ?

У рамках падрыхтоўкі да «Дажынак-2012», якія пройдзюць у Горках, Міністэрства гандлю прывяло з зацікаўленымі бакамі семінар па арганізацыі піўнога фестывалю.

Удзельнікі мерапрыемства азнаёміліся з працай піўных рэстаранаў сталіцы з мэтай выкарыстання іх вопыту працы на свяце, што мае адбыцца. Цікавіліся, як паведамлілі ў Мінгандлю, літаральна ўсім: асартыментарам напоўяў, меню, формамі працы з кліентамі. Усё самае лепшае з гэтага плануецца выкарыстаць падчас фестывалю на галоўным сельскагаспадарчым свяце краіны.

Сяргей РАСОЛЬКА

СЁННЯ

Table with 4 columns: Сонца, Усход, Захад, Даўжыня дня. Rows for Minsk, Vitebsk, Mогilёў, Grodno, Brest.

Месяц

Апошняя квадра 9 жніўня. Месяц у сур'і Авена.

Імяніны

Пр. Алімпіяды, Ганны, Іраіда, Аляксандра, Макара, К. Дароты, Клайдзі, Кандрата, Каятана, Сікта.

ЗАЎТРА

Геомагнітная ўзрушэнні. Абазначэнні: няма прыкметных геомагнітных узрушэнняў, невялікія геомагнітныя узрушэнні, слабая геомагнітная буря.

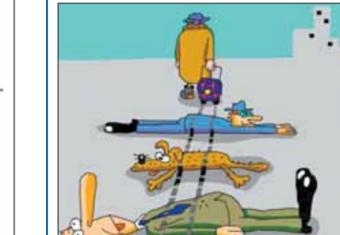
УСМІХНЕМСЯ

Як добра ў вёсцы летам! Бульбу можна бясплатна абганяць. Прапалаць дазволена ўсё, чаго душа жадае. У рэшце рэшт дроў заўсёды можна ўволю пакалоць. Проста цяля кура рэзальны задавальненні. А ў горадзе улетуку сумна зусім. Толькі агідна піві і нязручная канапа.

Ідэальная жанка і ідэальны муж: — Мілы, ідзі гаркаць піць! — Мілая, я яшчэ падлогу не памыў!

Сёння ноччу я зразумеў, што камусці патрэбны. Я патрэбны камарам...

— Дарагі, нам на працы будучы дапамагаць 15% за шкоднасць! — Ты ўжо і там усё дастала?

Даты Падзеі Людзі

1859 год — нарадзіўся Генрых Вейсенгоф, беларускі жывальнік. Творчасць звязана з мастацкім жыццём Беларусі і Польшчы. Вучыўся ў рысавальнай школе ў Варшаве, у Пецярбургскай Акадэміі мастацтваў, у Мюнхене, Парыжы. Амаў усё сваё жыццё праўбыв у вёсцы Русаківічы (цяпер Пухавіцкі раён). Аўтар пейзажаў, пейзажных сцэн. Удзельнік мастацкіх выстаў у Пецярбургу, Берліне, Львове, Мінску (1911, 1916). Аўтар твораў «Снег», «Беларускія паліўнічыя», «Зара на возеры», партрэтаў Я. Дамеля, В. Ваньковіча, Я. Рустэма, аўтапартрэта і іншых. У 1901 г. зрабіў эскізы дыплама сельскагаспадарчай прамысловай выставы ў Мінску. Памёр у 1922 годзе. Творы мастака захоўваюцца ў музеях Варшавы, Кракава і ў фондах Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі.

1840 год — англійскі парламентар спецыяльна ў якасці камінараў выкарыстоўваць дзядзю і актывістаў. Наогул, у даўніну камінары не толькі карысталіся ўсёагульнай павагай, але і былі дастаткова забяспечанымі людзьмі. Калі які-небудзь гаспадар праяўляў у дачыненні да іх супаку, майстры маглі жорстка адпомсціць. Напрыклад, пад класці ў цагляны мур варанае яйка, якое праз тыдзень — дроў напэўня да невыносных «водарамі». Ці маглі замураваць у комін рыльца ад бутэлькі. Варта было распаліць агонь, і з коміна пачыналі раздавацца жудасныя стогны і выціць. Забавонныя гаспадары вырашалі, што ў іх вялася нячыстая сіла, запрашалі святара асвяціць дом, але ўсё было дарэмна. Ад нячыстатаў у коміне іх забавулі толькі паход з паклонам да пакрыўджанага камінара. У часы, калі камінар на вуліцы быў нязрудкасо, у гараджан была адна дакладная прыкмета. Лічылася, што калі ўзціца за гузік мурзатага майстра і загадаць жадане, то яго абавязкова збудзецца. Камінары ёсць і дагэтуль. Многім заўважана гэтай справай па спадчыне, навучыўшыся ў бацькоў і дзядоў, але нязрудка ў камінары ідуць былыя спартсмены — праца адносіцца да катэгорыі неабеспечаных. Вось толькі былой рамантыкі і рэстынжасці ў гэтай прафесіі сёння, на жаль, няма.

1958 год — нарадзіўся Віктар Манаў, беларускі акцёр. Заслужаны артыст Беларусі (1997). З 1980 года ў Нацыянальным акадэмічным тэатры імя Я. Купалы. Выканаўца лірычных, драматычных, трагіка-камедыйных роляў. Сярод роляў: Адуванчык («Радавыя» А. Дударова), Манілаў («Чыцькаў» п. М. Гоголь («Мёртвыя душы»), дзед Жабрак («Сымон-музыка» па пазіме Я. Коласа), Здымаецца ў кіно («Людзі на балоце», «Плоды навальніцы», «Давай пажнімся!»), «Павады» і інш.) Лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі, Дзяржаўнай прэміі СССР і Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1992).

Васіль Бйкаў (1924–2003), народны пісьменнік Беларусі: «Чалавек сталаса ўзросту вельмі рызыка, калі выносіць нейкія ацэнкі моладзі: яны заўсёды будуць несправядлівыя».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўніц Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусі.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Л. ПАХАМЕНКА, Т. ПАДАЛКО (намеснік галоўнага рэдактара), С. ПРЮТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВДРЬЦКАЯ, В. ЦЕЛЮШКА, Л. ЦІСОВІЧ.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнік — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, падлікі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычная — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, аддзяленні за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнцтваў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 287 18 81.